

5 - FEB 24
COPY 1977

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

454 WEST 63RD STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60620

TELEPHONE: (312) 585-6600

Vol. LXXI Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, SAUSIS — JANUARY 3, 1977

Nr. 1

ATSTATYTAS ŽALGIRIO PAMINKLAS KROKUVOJE

Krokuva. — 1976 spalio 16 Krokuvoje buvo atidengtas paminklas, kurio prasmė neatskiriama nuo senosios Lietuvos valstybės didingumo. Jono Mateikos alkštėje, netoli labai senos šv. Florijono bažnyčios, senamiesčio centre, 1910 liepos 15 buvo atidengtas Žalgirio mūšio penkių šimtų metų sukakčiai paminėti paminklas; architekto ir skulptoriaus Antano Vivulskio projektas ir skulptūros, pastatytas garsaus kompozitoriaus Paderevskio lėšomis (tada kainavo apie 300,000 prancūzų auksu frankų).

Vivulskis buvo 1877 gimęs Rusijoje, Sibire (kur jo tėvai, Zemaičių bajorai, po 1863 sukilimo buvo ištremti). 1908 baigęs skulptūros studijas Paryžiuje, Vivulskis laimėjo konkurso paminklo — Žalgirio mūšio paminėti. Paminklo skulptūros buvo pagamintos ir firmos I. Malletset et Cie, Paryžiuje atlietos.

Paminklo viršuje, ant aukšto cokolo, raitas Jogaila. Cokolo priešakyje Vytautas (tai sovietams Paryžiuje Vivulskiui tada pozavo muzikas Zigmąs Skirgaila, vėlesnis Naumiesčio ilgametis meras, o po šio karo Kauno bazilikos vargonininkas, 1962 miręs Kaune). Žemiau po Vytauto ko-

jomis nukautas kryžiuočių komturas. Užpakalyje — belaisvis, nutraukiantis pančius. Kairėje pusėje lenkų karys, su palydovu. Dešinėje, lietuvių karys, su kryžiuočių belaisviu, pučiantis ragą.

Vėliau, tas pats skulptorius A. Vivulskis parengė projektą Šiluvos koplyčiai, Trijų Kryžių paminklui Vilniuje ir kit.

Vokiečiai, užkariavę Lenkiją, 1939 pabaigoje paminklą sugriovė, sunaikino. Yra išlikę tik keli smulkesni paminklo fragmentai: Jogailos kardas, Vytauto galva ir kit., dabar laikomi Krokuvos miesto muziejuje.

Paminklą, pagal išlikusį A. Vivulskio projektą, atkūrė Krokuvos Meno akademijos rektorius skulptorius Marian Konieczny. Tas darbas užtruko dvejus metus. Beveik metus užtruko Jogailos stovylos rekonstruavimas.

Atstatytas paminklas yra kiek didesnis už originalų ir turi apie 15 metrų aukšį. Vien Jogailos raitoji stovyla yra 5,5 metru, likusios figūros yra apie 3,5 metrų aukšį. Cokolas pilkai-rusvo granito. Visumoje išlaikytas originalo autentiškumas.

Rekonstruojant paminklą, figūros buvo atgabentos helikopterio pagalba. (dn)

Atstatytasis Žalgirio paminklas Krokuvoje. Viršuje raitas Jogaila, prieky matomas Vytautas, po jo kojoms kryžiuočių komturas, kairėje lietuvių karys, pučiantis ragą. Originalus paminklas 1939 vokiečių buvo susprogdintas

Pabėgo du sovietų pianistai

PARYŽIUS. — Du žymūs so vietų pianistai Michail Roud, 23 metų, ir jo sužadėtinė Jelena Varvarova, 26 metų, atsisakė grįžti į Rusiją ir paprašė azylu teisų. Jelena išvyko iš Maskvos porą mėnesių anksčiau, kitaip abiejų kartu gal nebūtų išleide. Roud 1975 laimėjo prancūzų ruošą tarptautinį Marguerite Long konkursą.

Pianistai sako, kad menininkams gyventi Sovietijoje darosi vis blogiau, atmosfera nepakeičiama. Net Maskvos konservatorija, kur jie du studijavo, yra pilna slaptojos milicijos agentų.

Nepiliečiams reikia registruotis

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas perspėja visus Amerikoj gyvenančius svetimšalius, nepiliečius, kad sausio mėnesį reikia užsiregistruoti, užpildyti tam tikrą kortelę, gaunamą visuose paštuose. Už nesiregistravimą numatyta bausmė.

MASKVA. — N. Metų išvakarėse į Maskvą atvyko naujasis Amerikos ambasadorius Malcolm Tcoon.

Puerto Rico 51-ji valstija?

VAIL, Colorado. — Prezidentas Gerald Fordas Kongresui rekomenduos Puerto Rico salą priimti į Amerikos uniją, padaryti ją 51-ja valstija.

Prezidento pasiūlymas daug ką nustebino. Yra daug ir portorikiečių, kurie nenori būti Amerikos neatskiriama dalimi, nori palikti toki statusą, koks dabar yra. Visai atsiskirti, pasiskelbti nepriklausomybę, nori tik 6 procentai portorikiečių.

WASHINGTONAS. — 1975 metais Amerikoj nesantuokinių gimimų buvo 14,2 procentų. Pradedant 1962, metai iš metų procentas didėja.

WASHINGTONAS. — Pajamų mokesčių blankai jau pradami siuntinėti. Mokesčių rinkimo įstaiga ir pati prisipažįsta, kad šių metų formuliariai bus dar daugiau komplikuoti.

BUENOS Aires. — Paskutinėmis praėjusių metų dienomis kautynėse su policija žuvo 30 kairiojo sparno partizanų, o iš viso 1976 dėl politinių motyvų užmuštų skaičius buvo 1,479. Daug daugiau, nei tuo pačiu metu šiaurės Airijoje, kur užmuštų buvo 296.

Washingtonas. — Patentų registravimo įstaigoje užregistruotas 4 milijoninis išradimas. Robert Mendenhall iš Las Vegas užpatentavo asfalto perdėrimo pagerintą mašiną.

Washingtonas. — Atitinkama valdžios komisija skelbia, kad šilumai naudojama saulės energija ekonomiškai pradeda apsimokėti. Kol bus pradėta vartoti pilnu tempu, turės praeiti dar ketveri ar daugiau metų.

Tokijo. — Filmas apie Entebbe Tokijo mieste buvo rodomas tik vieną savaitę, vietoj numatytų penkių, nes susidomėjimas buvo labai mažas. Arabų kraštų ambasadoriai protestavo prieš filmo demonstravimą, sakydami, kad tai yra sionizmo propaganda.

P. Afrika prieš komunizmo pavojų

JOHANESBURG. — Pietų Afrikos ministras pirmininkas John Vorster pasakė savo piliečiams, kad tauta susidurs su komunizmo pavojum ir nesulauks jokios pagalbos iš šalies. "Mano pareiga šiandien jums pasakyti visą teisybę, jei komunizmas kirs mums smūgį, tiesioginiai ar netiesioginiai, Pietų Afrika prieš jį stovės viena. Tokia yra šios dienos realybė".

Vorsteris sakė, jog komunizmas nori likviduoti Pietų Afriką, kad galėtų valdyti piečiausią Afrikos kampelį ir kontroliuoti aplink jį jūros kelius. Va karai neturi nei jėgų, nei noro priešintis komunizmui. Jie įsitikinę, kad apsaugoti Trečiąjį pasaulį nuo marksizmo bus tik patenkinus kiekvieną jų norą. "Kai mums teks susikirsti su komunistais, net tie kraštai, kurie sako esą antikomunistais, neduos mums net ginklų", sakė premjeras Naujųjų Metų kalboje.

Egiptas nedraugaus su sovietais

KAIRAS. — Prezidentas Anwar Sadatas sako, kad prasidėjęs nepaprastai draugystė tarp Libijos ir Sovietų Sąjungos atšaldys Egipto norą artiau susidraugauti ir su viena, ir su kita šalimi. Duotame pasikalbėjime "Washington Post" korespondentui Assad sakė, kad sovietai jaučiasi užgauti ir iš Vidurinių Rytų stumiami. Amerikos iniciatyva ir įtaka neabejotinai sužlugdė Maskvos pastangas. Su sovietais Egipto santykiai korektiški, bet šalti. Sadatas norėtų ir su jais artiau susidraugauti, bet su viena sąlyga: rusai neturi sakyti, ką jis turi daryti.

Po to, kai Egiptas išvarė sovietus, Maskva nori įsisteikti kuriam nors jos kaimynui. Tokį nužiūrėjo Libijos diktatorių Kaddafi. Jam duoda ginklų, rečia ekonomikai ir stiprina jį ginčiuose su Egiptu. Reikia stebėtis, kad sovietai Libijai pristatinėja ir tokių ginklų, kuriuos jie nesugeba naudoti, ir jų duoda per daug.

APIE KALINIŲ PASIKEITIMĄ BOLŠEVIKAI NEKALBA

Jei nebūtų Laisvės radijo, Amerikos balso, BBC ir kitų užsienio stočių, gal kas ir patiktų, kad Maskvos propagandos mašina sakė teisybę

Vienašalška informacija

Vilnius. — Vilniškė Elta, lygiai kaip ir visa Maskvos propagandos mašina, tebetvirtina, kad buvo atgautas Čilės komunistų vadas Luis Corvalanas tik "dėl didelio viešosios opinijos spaudimo", bet nei žodžiu nemini, kad jis buvo iškeistas į Vladimirą Bukovskį, kad pasikeitimo mintį pažiūrėjo Čilės prezidentas Pinochetas, ir kad Kremlius ilgokai delsė, iki apsisprendė pasiūlymą priimti.

Apie Corvalano atsiradimą Maskvoje ten skaitytojai taip informuoti:

"Kaip jau buvo pranešta, pasaulio visuomenės spaudimu Čilės valdžia paleido iš kalėjimo ir ištrėmė už Čilės ribų Čilės Komunistų partijos Generalinį Sekretorių draugą Luisą Korvalaną, Tarybų Sąjungos Komunistų partija ir Tarybų valstybė pareiškė pasirengusios sutikti jį kuo šviesniausiai.

"Gruodžio 18 dieną draugas Luisas Korvalanas su žmona atvyko į Tarybų Sąjungą.

"Mūsų brangaus draugo L. Korvalano išgelbėjimas — tai dar vienas pavyzdys, kad pasikeitė jėgų santykis pasaulyje visų, kurie kovoja už nacionalinį išivadavimą, prieš tironiją ir fašizmą, naudai. Jo narsumas ir be-

Radikalų riaušės numalšintos

HONG KONGAS. — Apie neramumus Kinijoje radijas pranešė tokiais žodžiais: "Mao našlės šalininkai viename Kinijos mieste buvo priežastimi chaoso, užpildinėjo oficialius asmenis, keliose provincijose vykdė sašo tažą. Mūsų pasiūsta kariuomenė tvarką atstatė".

Cu En-lajaus našlė, japonų laikraščių žiniomis, skundėsi, kad po savo vyro mirties bijojo radikalų ir laukė, kad Čiang Čing šalininkai ją gali suimti.

baimiškumas Pinočeto klikos kalėjimuose įkvėpė Čilės komunistus, kurie vaidina vadovaujanti vaidmenį šios šalies patriotų kojoje už laisvę.

"Si pergalė įkvėpia mūsų šalies liaudį dėti pastangas, kad būtų paleisti visi politiniai kaliniai Čilėje ir kitose Lotynų Amerikos šalyse, pabrėžiama pareiškime.

"Čilės Komunistų partijos Generalinio sekretoriaus Luiso Korvalano išvadavimas — tai Čilės darbo žmonių visų demokratų kovos rezultatas. Jie, remiami tarptautinio solidarumo judėjimo, iškovojo, kad fašistinė chunta paleistų žymų Čilės komunistų vadovą, sakoma čia išplatintame pasaulinės profsąjungų federacijos pareiškime."

Apie kalinių pasikeitimą ok. Lietuvos žmonės sužinojo iš užsienio radijo.

Sunkiai sužeisti P. Gaučys ir A. Kairys Emilija Gaučienė užmušta

CHICAGO. — Sausio 1 anksti rytą automobilio nelaimėje, Chicagoje, buvo sunkiai sužeisti žinomi kultūrininkai ir rašytojai Povilas Gaučys ir Anatolijus Kairys, o Emilija Gaučienė, neatgavusi sąmonės, šv. Kryžiaus ligoninėje mirė

Amerikoj 216 mil. gyventojų

WASHINGTONAS. — Statistikos biuras skelbia, kiek yra Amerikoj žmonių. Naujųjų Metų dieną buvo 216,451,900, arba 1,6 mil. daugiau nei 1975 metų pabaigoje. Dar 1975 praeigulis buvo didesnis — 1,8 mil. Didžiausias buvo 1956, kai praeigulis 3,1 mil. Iš to skaičiaus, 1,6 milijono, 300,000 prisidėjo dėl legalios migracijos. Kiek yra nelegalių imigrantų, niekas nežino, gali būti apie 9 milijonai.

Amerika ketvirtoji vietoj. Pirmoji vietoj yra Kinija su 843 milijonais, toliau Indija — 614 mil., Sov. Sąjunga — 254 mil. Po Amerikos seka Indonezija — 139 mil., Japonija — 111 mil. ir Brazilija — 107 mil. gyventojų.

PRAHA. — Požeminiam sprogame Ostrava kasyklose buvo užgriauti 45 čekai angliakasiai. Tose kasyklose buvo ir daugiau nelaimių. Didžiausia buvo 1961, kai žuvo 108 angliakasiai.

KALENDORIUS

Sausio 3: Florencijus, Genovaitė, Aimas, Gailutė.
Sausio 4: Eugenijus, Oringa, Arimantas, Ardenė.
Saulė teka 7:18, leidžias 4:31.

ORAS

Daugiausia apsiniaukus, 60% galimybė sniego, apie 25 laipsnius.

Andrew Young, Carterio paskirtas naujuoju Amerikos ambasadorium Jungtinėse Tautose

Ispanai komunistus išleido

MADRIDAS. — Ispanija paleido iš kalėjimo komunistų vadą Santiago Carrillo ir kitus septynis. Buvo suimti už nelegalų sugrįžimą ir organizavimą riaušių.

Paleisti komunistų vadus rei kalavo organizuoti komunistai, rengė demonstracijas. Reikalavo ir kitos opozicinės partijos, patarė tai padaryti ir draugiški Ispanijai kraštai. Dabar nebus kliūčių Ispanijai vadinti demokratiniu kraštu, kur gali veikti ir visos opozicinės partijos.

Indijoj suimta 70 komunistų

NEW DELHI. — Indijoj suimta apie 70 komunistų vadų. Komunistai Naujųjų Metų išvakarėse planavo susaukti protestus demonstracijas prieš Indrą Gandhį. Tuo pačiu metu iš kalėjimo buvo paleisti du kitų partijų, opozicinių, vadai.

Ūkių skaičius mažėja

WASHINGTONAS. — Amerikos ūkininkų skaičius mažėja, bet ūkių plotai didėja. 1976 ūkių skaičius siekė 2,7 mil., arba 30,000 mažiau nei pernai. 1977 metais, apskaičiuojama, vėl 26,000 ūkininkų parduos savo ūkius.

Quebec City, Kanadoje, žiema

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

VLADAS RAMOJUS

ŠEIMININKAS ISKELIAVO

1976 m. gruodžio 20 d. Chicago miesto ir jo gyventojams liks istorinė. Tos dienos popietė staiga ir nelauktai amžinybėn iškeliavo ilgametis Chicago meras Richard J. Daley, Chicago miesto valdęs 21 metus. Kifės iš Bridgeporto kolonijos, kur gyvena ir tebegyvena nemažai lietuvių, meras R. J. Daley Bridgeporte praleido visą savo gyvenimą, po mirties kūnas buvo taip pat pašarvotas jo gimtosios parapijos bažnyčioje, kur jis buvo krikštytas, kur buvo palaimintos jo vedybos, kur buvo kiekvieną rytą išklaudydavo Mišfas. Jo kūna ir netgi šaltą žiemos vakarą ir naktį aplankė daugiau kaip 100,000 žmonių, išreikšdami jam paskutinę pagarbą. Nors eilėje teko stovėti iki dviejų valandų, bet mirusiam merui, kiek žinau, paskutinę pagarbą atiduoti buvo nuvykę ir būrys lietuvių jaunimo. Tikiu, kad tose ilgose eilėse buvo ir daugiau lietuvių. Kad meras domėjosi lietuviams, kad pažino jų kalbą, ne kartą patyrė asmeniškai su R. J. Daley susitikęs White Sox stadione. Žiūrėdami naują filmą "Dr. P. Daužvardis", matome Chicago miesto merą R. J. Daley klūpančią Marquette Parko lietuvių katalikų šventovėje Lietuvos gen. konsulo dr. P. Daužvardžio laidotuvių metu. Kai po mero mirties buvo translijuojamos per televiziją specialios jam skirtos programos, kai į tas programas buvo įjungtos mero anksčiau pasakytos kalbos, išgirdome ir mero gražius žodžius apie lietuvių tautinę grupę Chicagoje, kurią jis gerai pažino, nes, kaip minėjau, drauge su lietuviams augo senajam Chicago Bridgeporte.

DIENRAŠČIŲ LEIDYKLOJE

Kai staiga susiklosto nelaukti įvykiai, ypač prieš dienraščio laidų išėjimą, dienraščių leidyklose pasidaro nepaprastas sujūdimas, didelė įtampa ir kietos rungtynės su laiku, su kiekviena prabėgančia minute. Taip buvo ir pirmadienio, gruodžio 20 d., popietė. Maždaug iki 3 val. p.p. viskas riedėjo normaliai: dienraščio "Chicago Sun-Times" gruodžio 21 d. pirmosios laidos puslapių formos jau buvo baigiamos užpildyti įvairiomis paskutinėmis žiniomis, o dienraščio "Chicago Daily News" gruodžio 20 d. paskutinės laidos puslapių jau buvo beveik visi uždaryti. Tuo laiku buvau pastatytas už stiklinės sienos, kur stovi "scanner" aparatas, vėnu žmogaus aptarnaujamas dabar lengvai praryjamas darbas, seniau dirbtą 15 žmonių. Vienu metu milžiniškoje spaustuvės salėje ėmė rodytis netikėtas sujūdimas: čia atbėgo produkcijos skyriaus viršininkai, eilė vyresniųjų redaktorių, kurie spaustuvėje retai pasirodo. Visi jie bėgo prie abiejų dienraščių pirmųjų puslapių formų ir, jas apstoję, ėmė duoti nurodymus, kad formos reikia griauti, rinkinį mesti lauk. Pro stiklinę sieną pamatėm raštelį skirtą man, kad tuojau turiu grįžti į rinkinio skyrių, nes Chicago miesto meras gavo širdies ataką. Tuo išdavoje būsią daug naujų žinių, daug skubaus darbo, bus pilnu tempu įjungti ir visi dar palikti linotipai.

Staiga sužė, sujūdėjo apie 15 - 20 dar išlikusių linotipų iš buvusio 150. Chicago miesto mero širdies priepuolis išliko čia pat kaimynystėje, Michigan gatvėje, tik už poros bloku nuo mūsų. Dešimties reporterių dirba Michigan gatvėje. Jie stūnėja vis naujas ir naujas žinias. Idomu būtų pažūrėti pro plačiuosius langus, kas darosi Michigan gatvėje. Bet mes visi esame tiesiog gulė užgule ant linotipų. Kompiuteriai šią akimirka nenaudojami, nes

jais, atrodo, skubos minutėse nepasitikima.

Mus stebina, kad iš įvairių bendradarbių reporterių gaunamos dviejų krypčių žinios: vienos, kad meras ištiktas širdies priepuoliu ir jis yra gydytojų specialistų priežiūroje. Kitos, kad meras miręs. Didžiosios antraštės pirmajam puslapiui renkamos taip pat dviejų krypčių. Bet prie tų žinių ir antraščių, kad meras jau miręs, visur matyti pastaba "Hold for order". Reiškia, laukti atsargoje. Jei meras mirs, rinkinys jau bus paruoštas ir per minutę kitą atsidurs dienraščių formose, po to spausdinamose mašinos, iš jų vidurmesčio kioskuose, o po to ir periferijoje.

Jau 4 val. p.p. "Daily News" laida turi eiti į spausdinamas mašinas. Bet formos tebestovi spaustuvėje. Dar vis neišku, kurios krypties informaciją dienraštis turi pateikti skaitytojams. Iki "Sun-Times" pirmos laidos atidavimo spausdinamos mašinos dar pusvalandis. Ir štai 4:10 val. p.p. mero spaudros sekretorius oficialiai praneša, kad meras Richard J. Daley mirė savo gydytojo kabinete, 900 N. Michigan Ave. Reporteriai tai sužinojo neoficialiai žymiai anksčiau, apie tai siuntė žinias redakcijoms, bet redaktoriai, pasirodė viskam, laukė oficialaus pranešimo. Kai oficialų pranešimą gavo, abiejų dienraščių pirmuosiose puslapiuose išsitiesė didžiulės riebios antraštės, skaitytojams pranešančios apie Chicago miesto mero R. J. Daley mirtį. Šalia antraščių ir tekstai kas minutę vis plačiau lipdomi iš įvairių reporterių pranešimų.

Kai pirmoji dienraščio "Sun-Times" laida iškeliavo į kioskus smarkiai padidintu tiražu, išėjimo valgyti vakarienės. Po 45 min. grįžė darbo tęsti, jau radome įvairių redaktorių parašytą mirusio mero biografiją, susidedančią iš 27 puslapių, radome daugybę klisčių iš jo gyvenimo, kurioms reikėjo surinkti parašus. Trečioji dienraščio "Sun-Times" laida, kurią skaitytojai kitos dienos rytą rado kioskuose ar prie savo namų durų, jau buvo kuone ištaisita skirta mirusiam Chicago miesto merui. Kiti redaktoriai ir spaustuvininkai per naktį paruošė tokia pat dienraščio "Daily News" laida.

Tos didelės įtampos minutėse kai kurie bendradarbiai per plačius leidyklos langus matė, kaip Michigan gatvę į pietus lėkė policijos automobilių lydimas ambulansas. Tas ambulansas kaip tik ir vežė mirusio mero kūną į Bridgeportą, kur vėliau perėjo per 100,000 žmonių. Populiarus tai buvo žmogus. Ji su pagarba prisimena ir lietuvių. Neturėtume užmiršti ir jo žodžių, pasakytų prieš eilę metų, kad, kol jis bus Chicago miesto galva, Chicagoje nebus sovietų konsulato.

Galime pasiekti didelių dalykų, jeigu susikaupsime visiškai ties vienu dalyku ir eisime per visokias kliūtis ir užsibrėžtą tikslą. Napoleonas

Šv. Kazimiero parapijos parengimo metu šeimininkės - talkininkės naujoje virtuvėje. Iš k.: F. Karoblienė, O. Macenienė, V. Dudor, E. Reklaitienė, B. Dženkaitienė. Nuotr. A. Gulbinsko

Los Angeles lietuviai parapijos salės atidarymo koncerto metu. Nuotr. A. Gulbinsko

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS

Gruodžio 12 d. Karužų svetainėje įvyko visuotinis J. Daumanto šaulių kuopos susirinkimas, kurį atidarė pirm. K. Karuža, pasveikindamas gausiai susirinkusius ir kviesdamas susirinkimui pirmininkauti dr. Gr. Valančių ir sekretoriauti K. Motušį.

Pirmininkaujantis pakvietė susikaupimu pagerbti mirusius kuopos šaulius: Leoną Tompauską, J. Grajauską, Juozą Matjošaitį ir J. Žemaitaitį.

Patirta, kad šaulė Sofija Pukūnienė Lietuvos vėliavai įsigyti pagaukojo 75 dol. Vėliava jau pagaminta. Amerikos valstybinės vėliavos įsigijimui nutarta laukti kito mecenato, kuris iki sekantio susirinkimo pažadėtas surasti.

Namų ir sodybos įsigijimo klausimu kalbėjo kuopos pirm. K. Karuža, atkreipdamas susirinkusių narių dėmesį, kad didesnieji miestai Amerikoje ir net kitose valstybėse lietuvių šauliai turi įsigiję namus kultūriniais reikalingais. Jam tekę asmeniškai tuose namuose lankytis, keliaujant po įvairias Europos valstybes. Yra atėjęs laikas tokius namus įsigyti ir Los Angeles šauliams. Per diskusijas paaiškėjo, kad suradus tinkamą šauliams sodybą arba žemės sklypą, atsirastų norinčiųjų investuoti į statybą šerų pagrindais. Serininkai mielai investuotų sumas nuo 1000 iki 40,000 dol. Tačiau P. Sako nuomone, tinkami sodybai, sklypai bei namų statybai kol kas nėra vadinamųjų iniektatyvos. Išrinkta tam reikalui komisija iš 5 narių: P. Sako, J. Naujoko, K. Rakinio, J. Venskiaus ir J. Zemaitaičio, kuri kooperuodama su valdyba, per sekantį narių susirinkimus referuos šaulių statybos bei sklypo įsigijimo reikalui.

A. ir P. Brazinskai, išstrūkę nuo bolševikų persekiojimų, atsidadė Amerikoje, negali nuolatinio darbo gauti, kol jų išpilietinimo byla valdžios neišspręsta. Jie reikalingi skubios paramos. Susirinkimo daugumos sutikimu nutarta prie šaulių kuopos saskaitos atidaryti atskirą, specialų fondą Brazinskams šelpiti.

Kuopos pirm., siūlė, kad ateityje naujų narių priėmimas būtų daromas iškilmingu šaulių susirinkimų metu, ir ten pat naujai įstoje iškilmingai prisakdinami.

Los Angeles J. Daumanto šaulių kuopa yra įsipareigojusi išleisti dr. Gr. Valančiaus naujai spaudai paruoštą mokslinį veikalą "Žemaičių didysis" apie vysk. M. Valančių. Tam reikalui renkami

prenumeratoriai ir aukos, nes knygos pirmas tomas jau spausdinamas. Tuo reikalu kalbėjo pats autorius, nusiskundamas, kad šiandien istorinės, mokslinės knygos išleidimas ir jai lėšų suteikimas nėra lengvas, nes mūsų žmonės mažiau besidomi lietuviškais istorinėmis knygomis. Prenumeratų gauta per 150. Stambiausiu ligi šiol remėju yra minėtinas dr. Kazys Alminas, su 1000 dol. auka. Kiti yra su mažesniomis sumomis. Jie visi bus paskelbti pirmajame tome. Knygos spausdinimas eina pirmyn. Los Angeles šaulių kuopa tikisi,

LAISKAI "DRAUGUI" SUSIZINOMAS SU DRAUGAIS

Iš W. Australijos savs. A. Klimaitis praeitais metais praleido Sv. Kalėdas ir Naujuosius 1976 metus draugų savanorių, ramovėnų ir šaulių tarpe Chicagoje. Užsisakė "Draugą", kuriame buvo paskelbta, kad A. Klimaitis iš Chicago kelioms dienoms važiuos į Detroitą, Clevelandą, Floridą ir Los Angeles, iš kur jis grįžta atgal į Australiją. "Draugas" paskelbimas A. Klimaitiui daug padėjo, nes jo draugai bei artimieji žinojo jo atvykimą Amerikon, visur buvo laukiamas, pasitiktas, su visais spėjo pasimatyti, pasidalinti praieities ir dabarties gyvenimo įspūdžiais.

Australijos lietuvių tarpe vyrąja labai gera nuomonė apie "Draugą", nes savo žiniomis jungia lietuvių susizinojime vienus su kitais, gyvenančiais skirtinguose kontinentuose. Nors "Draugas" Australiją pasiekia po 2-3 mėnesių nuo jo išleidimo, tačiau prenumeruojantieji perskaito nuodugniai, nes dažnai užtinka esančių reikalingų ir naudingų žinių. Ypač senesnės kartos savųjų tautiečių, kurių tarpe vyksta dažni pasikeitimai, jiems išvykstant nesugrįžtamai. Juk bežast nėra vieno lietuvių, kuris neturėtų Amerikoje giminių, draugų ir pažįstamų. Jeigu Amerikoje senos kartos lietuvių mažai yra

kad kitais metais bus išleisti abu tomai.

Pranešimą apie Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suruoštą kultūrinę savaitę Kennebunkporte, M. pranciskonų sodyboje, padarė K. Karuža. Buvo perskaitytas LSST naujos c.v. aplinkraštis, liečiąs naujai išrinktuosius c.v. narius. Taip pat perskaitytas gen. St. Raštikio laiškas — padėka kuopos šauliams už pareikštus jam linkeijimus Lietuvos kariuomenės sukakties ir jo gimtadienio proga.

Po susirinkimo kuopos pirm. K. Karuža pakvietė narius ir svečius prie gausiai apraustu šaulių vaikšens.

K. Mot.

tepalikę, tai jų palikonyms — vaikais, anūkais ir proanūkais tikrai yra. Ir tam čia lėdėu tikslų savo adresą, gal kas atsilies.

Andrius Klimaitis (buvęs Klimauskas), kilęs iš Skieionių miest., Utenos apskr. Nuolat gyvenęs Grinkišky, Kėdainių apskr. Dabar gyv. 25 Waratah Ave., Dalkeith 6009, W. Australija.

— Vienam JAV laikraštyje buvo toks skelbimas: "Noriu susipažinti su žmogumi, kuris neturi desinės kojos. Pats netekau kairės, todėl ateityje abipus naudingai galėtume pirkti batų."

PAIEŠKOJIMAS

Ieškomas KAZIMIERAS GIZEVICIUS, gyvenęs 9027 Prairie, Detroit, Mich. Jis, jo vaikai arba apie jį žinantys prašomi pranešti jo sesers dukrai adresu: L.T.S.R. 233036, Kaunas —36, Talkos Prosop. 79-20, Regina Burbulėnė, arba J. Ignatavicius, 18102 Neff Rd., Cleveland Ohio 44119

SOPHIE BARGUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos su WOPA.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo dieno iki penktadienio 12:30 - 1:00 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef: Hemlock 4-2413
1499 A. M.
7180 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, ILL. 60629

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week

Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.
Instead of Thursday evenings

MARQUETTE NATIONAL BANK

64th and Western Avenue

Main Bank — 6316 South Western — GR 6-5100

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second Class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$28.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$30.00. Canada \$35.00. Foreign Countries — \$38.00.

Pašto bilaidas pažinti, pakviti ir už gautas prenumeras nuomoni. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu gausis iš jo mokėsi, atlygina, iki kada skaitytojas yra užmokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	
	metainis 6 mėn. 3 mėn.
Chicago, Cook apskr.	\$30.00 \$17.00 \$12.00
ir Kanadoje	30.00 16.00 11.00
Kitur J.A.V.	28.00 16.00 13.00
Užsienyje	31.00 19.00 13.00
Savaitinis	20.00 13.00 7.00

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 12:00, šeštadienį 8:30 — 12:00.
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadienį nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija straipsnius rašo savo naudai. Neatsakome už straipsnių nesąsą, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už straipsnių turinį nesako. Skelbimų kainos priimančios gausis prašymu.

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2856 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akademija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmas ligonius pagal susitarimą. Jei nesistiepiu, skambinti 574-8004

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 8 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2870
Resid. tel. WAlbrook 5-3948

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. ketv. 1 iki 6 v. popiet. Antrad., penktad. 1-5, treč. ir šeštad. 10-4 val. susitarima.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šešt. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGA
Specialybė — Nervų ir Emocijų ligos
RAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Resid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUBERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGJA
4132 So. Kedzie Ave. WA 5-2674
Valandos pagal susitarimą. Jei ne sutiepiu, skambinti: MI 3-0061.
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 5-8803
Specialybė Aktų ligos
3907 West 103rd Street
Ofiso tel. — PR 3-2220

DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKBA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketv. ir penkt. 10-4 ir 12-3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3344 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGJA —
CHIRURGJA
3214 No. Western Avenue
1003 No. Western Avenue
Tel. atsakomos 12 valandų
489-4441 — 861-4008

DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKBA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketv. ir penkt. 10-4 ir 12-3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus treč. ir šešt.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-2 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį. Šeštadienį 12 iki 4 val. popiet.

DR. WALTER J. KIRSTUN
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGA
KEDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryt. iki 1 val. popiet.
Ofiso tel. HE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kirtimui)
Val: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. 10-4 ir 7 v. p. p. Tiks. susitarima

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KAROSAITIS
7051 So. Washburn Ave. Tel. 778-8989
Pritaikomi akiniai pagal šviesos receptus.
Didelis akinių rėmų pasirinkimas.
Val: pirm., antr., penkt. 10-5:30; ketv. 1-8 v. vak.; šešt. 10-4 v. p. p. Trečiadieniais uždaryta

DR. ROMAS PETIUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGAS
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
218 W. 11th St. — Tel. 787-6149
Tikrina akis. Pritaikomi akiniai ir kontaktiniai lęšiai.
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakaro.
Ofiso tel. 776-2380, rez. 449-6140

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4265 W. 63rd Street.
Ofiso tel. RE 5-2110
Residencijos tel. GR 6-0917
Val: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 1 iki 3 val. popiet.

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 1-4 ir 6-7 — 8 anksto susitarima

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 E. Narragansett Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 9-4
Šeštadieniais pagal susitarimą

NAUJUOSIUS METUS PRADEDANT

1976 metai jau praėitis. Jie nukeliavo į amžinybę, kaip ir daugelis kitų metų, iš kurios niekas negrįžta ir į kurią neišvengiamai tautinė lobyna mes išvyksime.

Praėjusieji metai mums buvo eiliniai ir nedaug kuo teišsiskyrė iš kitų metų: nepasizymėjo nei didesniais laimėjimais, nei didesniais vilnimis. Mūsų tautai jie buvo ketos vergijos metai, kaip ir daugelis kitų praėjusių ir būsimų. Laisvės Lietuvai jie neatnešė, greičiau padėjo okupantui dar labiau įtvirtinti vergiją. Pavergtos tautos buvo ir toliau išdaviniamos — pardavinėjamos, paiešomos. Sovietai ir toliau engė pavergtuosius, vakariečiai ir toliau lenkėsi milžiniu plėšiumi, palikdami jo nemalonė dešimtis tautų ir dešimtis milijonų pavergtųjų laisvę mylinčių ir jos siekiančių žmonių.

Okupuotoje Lietuvoje gyvoji tauta ir toliau energingai kovojo už laisvės ir žmoniškumo teises, už religijos ir sąžinės laisvės, už teisę būti lietuviu ir juo išlikti. Ir pačiais sunkiausiais momentais okupanto atneštos nuodingos idėjos nuodijama tauta nebuvo palaužta: įstengė kurti nerirtingas kultūrinės vertybės, energingai kovojo už geresnį žmogų, sąmoningesnį, kultūringesnį lietuvių. Kietoje okupacijoje lietuvis vis dar buvo kultūriškai ir dorisčiau aukštesnis už savo šalies pavergėją okupantą — sovietinį rusą.

Ir mūsų seserys — broliai iš-eivijoje stengėsi neatsilikti nuo savo tautiečių pavergtoje Lietuvoje. Mes čia ir toliau kūrėme kultūrinės vertybės, išleidome nemažą naudingų veikalų, sušuošėme visą eilę kultūrinių pasirodymų, švenčių, parodų. Mūsų organizacijų dauguma parodė savo ištvėrę ir kūrybingumą.

JAV-bėse gyvenanti lietuvių tautos dalis, kaip šio krašto piliečiai ar nuolatiniai jo gyventojai, gražiai įsijungė į šio krašto nepriklausomo gyvenimo 200 metų sukakties minėjimus. Daugelyje JAV-bių vietų, kur gyvena tiek didesnis lietuvių skaičius, buvo suruošti suaktuviniai minėjimai, parodos, šventės. Lietuvių tautinės grupės, kad ir finansškai neremiamos, įstengė neat-silikti nuo skaičiumi gausesnių kitų etninių grupių, išskaldomas lietuvių tautos įnašą į šio krašto ekonominį, kultūrinį, religinį gyvenimą.

1976 metais iš mūsų tautos tarpo tiek tėvynėje, tiek išėivijoje išsiskyrė visa eilė žymių žmonių, kūrėjų, mokslų žmonių. Jų ilgesni ar trumpesni mirties paminėjimai bei atliktų darbų įvertinimai buvo metų bėgyje paskelbti šiam dienraštyje. Iš-siskyrė visa eilė kultūrininkų, rašytojų, lituanistų, politikų, vi-suomenininkų, dvasininkų, ka-riškių ir kitokių profesijų žmo-nių, kurie savo naudingumą įnašų vienu ar kitu būdu daug padarė lietuvių tautai.

Tačiau, vertinant jų išsiskyrimą amžinybės maštu, negalima pasakyti, kad jie būtų mūsų tautai visiškai mirę. Tiesa, jų daugiau mūsų tarpe nebebus, ne-matysime savo parengimuose, ne-sisiklausysime jų kalbų, pamoky-mų, bet jie lieka mumyse savo darbais, nes savo sukurtų tauti-nių vertybių jie į kapus nenusi-

nešė — paliko amžiams naudo-keltis dabartinei ir ateinančioms kartoms, tuo padidindami mūsų tautinį lobyną.

Kad eiliniai žmonės ir kūrėjai miršta stebėtis netenka — toks yra gyvenimo dėsnis. Blogiau, kai apsitraukiantiems nesurandame kiek reikiant aktyvių ir kūrybin-gų įpėdinių, kurie toliau įsteng-ti laikyti reikiamoje aukštumo-jė likusią išėivijos dalį. Šioje sri-šė, greičiau padėjo okupantui dar labiau įtvirtinti vergiją. Paverg-tos tautos buvo ir toliau išdavini-jamos — pardavinėjamos, paieš-omos. Sovietai ir toliau engė pa-vertuosius, vakariečiai ir toliau lenkėsi milžiniu plėšiumi, palik-dami jo nemalonė dešimtis tau-tų ir dešimtis milijonų paverg-tųjų laisvę mylinčių ir jos sie-kiiančių žmonių.

Vertinant mūsų tautos dabar-tinę būklę, reikia pripažinti, kad ji yra kritiškai pavojinga. Mes kažkodėl užmiršome tiesą, kad visi tautos nariai kritiškais mo-mentais turi parodyti savo di-džiausią vieningumą. Juk tokiais sunkiais momentais, kaip buvo carinės priespaudos metais, spau-dos draudimo laikais, nepriklau-somybės kūrimo dienomis, ko-vų dėl Vilniaus metų, pagaliau okupacijų metais, lietuvių tauta pajėgdavo susivienyti. Tada ben-dromis pastangomis įstengdavo nugalėti ir didžiausius sunkumus. Ar gi dabar gyvenamasis momen-tas yra lengvesnis? Ar gi sunku-mai tiek menki, kad mes galėtu-mėm leisti ir prabangą — sklai-dytis.

Pirmiausia reikia pripažinti tiesą, kad išėivijos ryšiai su pa-vertgtoje Lietuvoje gyvenančia tauta vis dar yra labai silpni ir kad mes nepakankamai išnaudo-jame ir tas mažas galimybes, ku-riuos leidžia mums kai ką daryti. Dalis išėivijų (tiesa, negausus būrys) vis dar neskiria okupuoto lietuvių nuo okupanto, kalinio nuo kalėjimo sargo, nėra sukūrę savyje tikro pavergtos tėvynės ir pavergto lietuvių vaizdo. Laikas dar savo ir abidvi tautos dalys, atskirtos tvirta uždanga, viena nuo kitos tolsta visos lietuvių tau-tos nelaimėi.

Gerai, kad mūsų priaugnčio jaunimo tarpe tiek okup. Lietu-voje, tiek išėivijoje galvojimas yra realesnis ir aiškesnis.

Pasaulinė įvykių raida vis dar nėra lietuvių tautai palanki. Lie-tuvos suverenumo atstatymas ga-li ilgokai užtrukti. Tačiau padė-tis iš esmės beviltiška, nes mūsų pusėje yra didžiausias ginklas — tiesa, kad ir kaip labai šiais lai-kais niekinama ir persekiojama.

Tiesa, šių dienų Vakarų ir Rytų kraštų vadovų politika mums nėra palanki. Mes ragina-mi plaukti pasyviui ir pripažinti net tokius dalykus, kaip mūsų tautos nepriklausomybės vilčių užperitais metais „nurašymą“ užperitais metais Helsinkyje. Tačiau lietuvis gerai žino, kad tikrai dvesianti žuvis plaukia pasyviui. Lietuvių tauta nėra mirusi, ji nesiruošia mirti, ir net sunkiausiais vergijos me-niais stengiasi plaukti prieš srovę.

Neseniai mes atšventėme Ka-lėdų šventes ir išreiškėme savo tikėjimą Kūdikieliu Jėzumi. Bet mes nemažiau tikime ir į teisingą-ji bei rūstųjį Kristų, tokį, kai jis, paėmęs į rankas botagą, išvarė iš bažnyčios prekyautojus ir kito-kius niekšus. Praeis dar eilė me-šiklausysime jų kalbų, pamoky-mų, bet jie lieka mumyse savo darbais, nes savo sukurtų tauti-nių vertybių jie į kapus nenusi-

ŽYDŲ NAIKINIMAS LIETUVOJE

Iš netolimų atsiminimų

(Pabaiga)

KAZYS ALISAUSKAS

Tačiau vienų lietuvių arba rusų, varančių žydus į darbą, ne-tėkdavo pastebėti, matyti, jais ne-pasitikėdavo. Policija niekuomet nebuvo naudojama.

Žydus maistu getuose turėjo aprūpinti savivaldybės, kurios bu-vo griežtose vokiečių kontrolėje. Kokio dydžio buvo maisto davi-nys, negalėčiau net ir apytikriai pasakyti, tačiau manau, kad jis buvo labai mažas. Darbovietėse žydai susitikdavo su lietuvišais darbininkais ir pasikalbėdavo. Darbininkai savo pažįstamiems ir patikimiems asmenims papasa-kodavo, kad žydai prašo maisto. Jie sakydavo: „aš turiu žmoną, vaiką, kai aš pareinu namo, jie manęs klausia, ką aš jiems par-nešiau“. Darbininkai, eidami į darbą, nešdavosi maisto ne tik sau, bet ir žydams, nors su maistu visiems buvo sunku.

Ne visi ir vokiečiai buvo blogi. Vieni, tiesa, baisiai pykdavo, o kiti nusisukdavo arba net ir pa-gelbėdavo žydams maisto įsigyti ir santykius su vietos gyventojais palaikyti. Kaip darbininkai, taip ir žydai vengdavo palaikyti san-tykius piktam vokiečių matant.

I egzekucijos, žudynių vieta, žydai dažniausiai buvo varomi pėšėiomis, tik retkarčiais suvežda-vo juos sunkvežimiais. Žudynių vieta parinkdavo vokiečių SS vy-resnieji. Žydams sau duobės kas-ti atsisakius, buvo naudojami kri-minaliniai ir politiniai (komunis-tiniantieji) nusikaltėliai. Pastar-rieji buvo priverčiami iškasti duo-bes ir sušaudyti už bagažis. Girdė-jau kalbant, kad, užkastus žydus šaudyti, būdavo sušaudomi ir duobkasiai. I egzekucijos vieta vo-kiečių esesininkai atveždavo ke-liolika dežių degtinės. Gerdavo nuo kalėjimo sargo, nėra sukūrę savyje tikro pavergtos tėvynės ir pavergto lietuvių vaizdo. Laikas dar savo ir abidvi tautos dalys, atskirtos tvirta uždanga, viena nuo kitos tolsta visos lietuvių tau-tos nelaimėi.

Gerai, kad mūsų priaugnčio jaunimo tarpe tiek okup. Lietu-voje, tiek išėivijoje galvojimas yra realesnis ir aiškesnis. Pasaulinė įvykių raida vis dar nėra lietuvių tautai palanki. Lie-tuvos suverenumo atstatymas ga-li ilgokai užtrukti. Tačiau padė-tis iš esmės beviltiška, nes mūsų pusėje yra didžiausias ginklas — tiesa, kad ir kaip labai šiais lai-kais niekinama ir persekiojama.

Tiesa, šių dienų Vakarų ir Rytų kraštų vadovų politika mums nėra palanki. Mes ragina-mi plaukti pasyviui ir pripažinti net tokius dalykus, kaip mūsų tautos nepriklausomybės vilčių užperitais metais „nurašymą“ užperitais metais Helsinkyje. Tačiau lietuvis gerai žino, kad tikrai dvesianti žuvis plaukia pasyviui. Lietuvių tauta nėra mirusi, ji nesiruošia mirti, ir net sunkiausiais vergijos me-niais stengiasi plaukti prieš srovę.

Neseniai mes atšventėme Ka-lėdų šventes ir išreiškėme savo tikėjimą Kūdikieliu Jėzumi. Bet mes nemažiau tikime ir į teisingą-ji bei rūstųjį Kristų, tokį, kai jis, paėmęs į rankas botagą, išvarė iš bažnyčios prekyautojus ir kito-kius niekšus. Praeis dar eilė me-šiklausysime jų kalbų, pamoky-mų, bet jie lieka mumyse savo darbais, nes savo sukurtų tauti-nių vertybių jie į kapus nenusi-

žus vaikučius ir guldydavo šalia savęs ir drauge mirėdavo. Vokie-čiai geresnius drabužius nuvilkd-avo ir kraudavo į sunkvežimius. Brangenys šurinkdavo ir dėda-vo į lagaminus. Pabaigus šaudyti, išsiveždavo drabužius ir bran-genybes. Vietoje neskačiuodavo.

Prie žudynių vietos retai kas išdrįsdavo prieti. Prisiartinusius smalsuolius pagaudavo vokiečiai, priversdavo gerti degtinę ir šau-dyti žydus. Tokius asmenis vokie-čiai fotografuodavo ir filmuoda-vo. Girdėjau kalbant, kad Prie-nuose ir Biržuose buvo sušaudyti vienas ar du asmenys, atsisakę žydus šaudyti.

Vilniuje 1942 m. girdėjau kal-bant, kad, Lydos apylinkėje bu-vo sušaudytos kelios dešimtys ži-gonų, kurie baisiai jaudinosi ir blaškėsi.

Prievartavimai ir propaganda

Bolševikų režimas žiaurus. Tik žiaurumu jis ir išsilaiko. Nemėgė bolševikų valdžios ne tik lietu-viai, latviai, estai, bet ir ukrainie-čiai, gudai, rusai. Karui prasidė-jus (1941 m. birželio 22 d.), pa-baltiečiai sukilo, organizavo sa-vus kariuomenės dalinius, kovo-jo su bolševikais, siekdami vėl at-statyti savo valstybes, kurių su-verenumas buvo nutrauktas 1941 metais.

Bolševikų režimu Sovietų Rusijoje ypač buvo nepatenkinti valstiečiai ir darbininkai. Visi no-rėjo kaip nors nusikratyti to jungo. Karui prasidėjus, raudonosios armijos kariai masėmis pasidu-odavo vokiečiams ir nelaisvę, tikė-damiesi vokiečių padedami atsikratyti nepakenčiamo bolševizmo. Nors vokiečiai su belaisviais el-gėsi gana žiauriai, bet visgi į ne-laisvę pasidavusių rusų vadų tarpe atsiradę daug tokių, kurie pasisūlė vokiečiams talkinti.

Vokiečiai buvo išdidūs, dėjęsi vieni užkariausią Rusiją ir saky-davo, kad jėms jokia pagalba ka-ro lauke nereikalinga. Bet vis dėl-to leido ir rusams organizuoti tautinius dalinius. Rusai organi-zavosi, tikėdami galėsia kovoti dėl savo krašto laisvės, kaip jau buvo iš dalies susioriginavę ir pabaltiečiai. Nesitėkėjo, kad jie bus panaudoti piktam reikalui. Atsiradę ROA (Rusųja Osvo-boditelėnaja Armija), kurią sudarė savanoriai. Jų buvo daug, todėl ne visus ir priėmė. Visus tauti-nius dalinius, taip pat ir pabal-tiečius perėmė vokiečių SS savo valdžion. Vyriausiasis vadas buvo Heinrich Himmler, Gestapo viršininkas ir vyriausias visos vo-

kiečių policijos vadas.

ROA dalinių buvo ir Lietuvoje. Jie organizavosi Kaune, San-čėjų kareivinėse. Vietos gyvento-jai juos vadindavo „ukrainiečiai“, nors iš tiesų daugiausia jų buvo rusai. Vieną ROA dali-nių vokiečiai nuvedė prie VI forto žydų šaudyti. Dalinėlis buvo ne-didelis, apie 50 - 60 vyrų. Jie ne-žinojo, kuriam reikalui yra prie forto siunčiami. Sužinoję atsisakė žydus šaudyti. Negelbėjo nei piktai vokiečių raginimai. Nesu-tiko žydų šaudyti nei dalinio va-dai, nei eiliniai kareiviai. Tuomet jiems buvo įsakyta padėti ginklus. Ginklus atidavus, visas būrys buvo suvarytas į duobę, ku-ri buvo iškastą žydams. Prie duo-bės atvarytiems žydams duoti kastuvai ir įsakyta užkasti „ukrai-niečius“. Priklaus žemės iki juos-mens jie buvo paklausti, ar šau-dys žydus? Pastarieji ir vėl atsi-sakė šaudyti žydus. Esesininkai visai pasiuto. Tuomet žydams bu-vo įsakyta daugiau žemių bert. Pripylus tiek, kad kyšojo tik gal-vos, „ukrainiečiai“ buvo mušami per galvas. Pagaliau jie sutiko šaudyti žydus. Jiems buvo leista išsikapyti iš žemės. Gavo ginklus ir šaudė žydus.

Tai tikras atsitikimas, kurį man papasakojo 3 liudininkai — 1 lietuvis ir 2 rusai. Štai, kaip pri-versdavo vokiečių esesininkai ki-tų tautybių karius šaudyti žy-dus.

Vokiečiai visai nepaisė užimtų kraštų tautinių aspiracijų. Vi-sos vilty, kad vokiečiai padės iš-sivaduoti nuo žiaurios bolševiz-mo, tuoj sužlugo. Vokiečiai ne-tekė vietos gyventojų paramos, jie jais nepasitikėjo. Vokiečių ka-riuomenės vadai (Wehrmacht) pykdavo ant esesininkų, kurie užnugarėje užsimdavo beginklių žmonių žudynėmis.

Lygiagrečiai su žudynėmis bu-vo varoma stipri propaganda prieš žydus ir visus tuos, kurie prijaučia skriaudžiams žydams. Kaune vokiečių kalba buvo lei-džiamas laikraštis „Kauner, Zei-tung“. Jame dažnai buvo straips-niai Kauno srities komisaro (Ge-bietskommissar) Lentzen. Juose nesivaržant su žodžiais, smarkiai buvo barami lietuviui, kurie teik-ėdavo pagalbą žydams, arba pa-laikydavo su jais ryšius. Lietu-viški laikraščiai pvz. „Kauno dienraštis“ „I Laisvę“ privalėjo šiuos straipsnius išsiversti ir per-sipausti. Gyventojai buvo įbauginti, nes vokiečiai nesivar-žė su priemonėmis.

Pamenu tokį atsitikimą. Prie Jurbarko į mišką išėjo medžioti vienas vokiečių naciis, rudamari-nis. Jis sirgo širdies negalavi-

virnals. Miške ji išstiko širdies gripolis ir jis mirė. Vietos gy-ventojai surado jo lavoną, maž-daug savaitė laiko praėjus. Suži-nojes apie tai Kauno general ko-misaro pavaduotojas įtarė vietos gyventojus sąmoningu nužudymu. Įsakė visus tos apylinkės vyrus su-rinti ir sušaudyti. Laimė į Kau-ną laiku sugrįžo generalinis ko-misaras von Renteln, kuris šį bukaprotišką įsakymą atėmė.

Užimtuose kraštuose vokie-čiai nesivaržė, bevykdydami žiau-rumus. Už nužudymą arba net ir sužeidimą vokiečio, būdavo nu-žudoma kelios dešimtys arba net ir keletas šimtų visai nekaltų žmonių. Taip yra buvę, pavyz-džiui, Alytuje ir Lentupyje 1941 m., Pirčiupyje 1944 m. ir dar ki-tur. Žydų žudymui prievartau-davo net vietos gyventojus. Vieną kartą priverė talkinti, neatleisdavo ir priversdavo su jais dirbti nuolat. Kaune buvo kal-bama, kad nacių vadai ir visokie pareigūnai gaudavo pagyrimus iš savo vyresnybės už vietos gy-ventojų panaudojimą teroro veiks-mams. Teroro dalyviams būda-vo duodama gerti degtinės be sa-iko. Daugelis išprotėdavo ir nusi-žudydavo.

Svetimos kaltės nereikia prisiminti

1943 m. buvau nuvykęs į Vil-nių. Atsitiktinai susitikau su se-nu pažįstamu inžinierium, kuris buvo labai nusiminęs (pavardės neminėsiu, nes nežinau, kur jis dabar yra). Paklausiau jį, kodėl jis tokios blogos nuotaikos? Jis man paaiškino kad vokiečiai iš-sikvietė jį ir gana maloniai prašė pastatyti vieną mažą pastatą prie geležinkelio stoties. Pastatas ne-didelis, galėsiu dienų darbas. Klausė ar kalėsiu tai atlikti ir kaip greitai baigsiu. Atsaciau, kad ga-lėsiu atlikti, bet greitai, nes man trūksta darbininkų. Į tai man vienas iš ten esančių vo-kiečių atsakė:

— Reikėjo nešaudyti žydų, tai turėtumėte darbininkų.

Pasikarščiauju ir jam į tai at-sakiau:

— Mes be jūsų žinios neturė-jome teisės uodo užmušti, o jūs mums sakote, kad mes šaudėme žydus.

Vokiečiai, pasakojo inžinierius, jam į tai nieko neatsakė, bet bu-vo nepatenkinti. Sako, statat pa-satą ir laukiu, kada jie mane su-ims ir pasiųs į Stutthof koncentracijos stovyklą, kur buvo daug suimtų lietuvių. Taip baigė pa-sakojimą inžinierius.

Tuo metu jo nesuėmė, bet koks jo tolimesnis likimas, kur jis din-go, neteko sužinoti.

Grįžęs į Kauną, šiuo klausimu pasikalbėjau su man gerai pažį-stamais lietuvišais žurnalistais. Kai aš jiems pasakojau, ką esu girdėjęs, kad vokiečiai kaltina lie-tuvius žydų žudymu, į tai man vienas iš jų atsakė:

Izraelio ministrai Peres ir Rabin aptaria valstybinius reikalus

— Ne tik kalba, bet ir rašo, kad lietuviai šaudė žydus. Paro-dė kažin kokį vokišką leidinį, kuriame buvo parašyta, kad, vo-kiečiams Lietuvą užėmus, radę žydus jau lietuvių iššaudytus...

Progai pasitaikius, su šiomis žiniomis nuėjau pas generolą St. Raštikį ir Pr. Cepėną. Man ba-gus jiems apie tai pasakoti, abu-du lyg susitarę pasakė: „Svetimos kaltės nereikia prisiminti“.

Tačiau vis dėlto labai žiauri kaltė mums primetama, iš dalies per mūsų pačių apsilėidimą, nes mes patys apie tai nieko nerašė-me ir nerinkome dokumentinių žinių bei įrodymų.

Kaltinti lietuvių žydų žudy-mu gali tik neišmanėliai, o ne rimti žmonės. Taip pat negali-ma tvirtinti kad „visi žydai buvo komunistai“, Lietuvos priešai. Ir žydų tarpe buvo daug padorių žmonių, lojalių Lietuvos pilie-čių, kurių gana didelį skaičių yra išgelbėję lietuvių, kad ir pa-tys rizikuodami savo gyvybe.

Muenchene teko sutikti keletą Lietuvos žydų ir su jais pasikal-bėti. Jie sakydavo, kad išsilaikė apie 5000 Lietuvos žydų. Vėliau teko girdėti juos kalbant, kad iš-liko apie 10,000 žydų. Be abejo, tikslių žinių turi žydai.

Pirmieji, kurie pasikleidė gan-dą, kad lietuviai naikinę žydus, buvo vokiečiai. Juos pasekė rusų bolševikai, pagaliau prie jų prisijungė laisvieji Izraelio žydai. Be abejo, jie turi surinkę dokumenti-nės medžiagos. Manau, kad jie naudojami SS pareigūnų praneši-mams SS vadovybei Berlyne apie įvykdytus teroro veiksmus Lie-tuvoje. Tos žinios galėjo būti ir ša-liškos.

Lietuviai žydų naikinimo klau-simu beveik nieko nėra padarę, te-parasūta keletas straipsnelių pe-riodinėje spaudoje. Nesurinkta medžiaga ne tik apie žydų, bet ir apie savųjų naikinimą. Apie nepriklausomą Lietuvą, jos tragiš-ką žlugimą ir okupacijas stinga istorinių veikalų. Toks apsilėidi-mas, tokia mūsų pasyvi laikyse-na jokiū būdu nepateisinama.

Saugokimės, kad mums nebū-tų primesta svetima kaltė.

Dešimt tūkstančių km per Amazoniją

A. SAULAITIS

Ligoninės darbo sąlygas galima suvokti šiek tiek iš statistikos: visoje Rondonijos teritorijoje, apimančioje 243,000 kv. km, yra tik du valsčiai — sostinės Porto Velho, ir antrojo miesto — Guajara-Mirim. Po tokį plotą išbarstytus 120,000 gyventojus aptarnauja septynios ligoninės. Jeigu „Gerėjo Ganytojo“ ligoninė dar neturi generatoriaus — tai sekantis kun. Bendoraičio užmojis, — nei kraujo banko, tai kokios turi būti kitos ligoninės? 1976 m. rugpjūčio mėnesį buvo ligi šiol daugiausia gydytojų konsultantų — 3,100, kurių ketvirtadalis priimami nemokamai ir didesnei da-liai vaistai duodami veltui.

Rugsėjo mėnesį ligoninės statistika teka: 2,814 konsultantų, 353 paguldyti ligoninė, 1,252 laborato-rijos egzaminai ir 112 Rentgeno spindulių nuotraukos, greitosios pagalbos ambulatorijoje priimta 531 žmo-gus, pateikta 6,979 valgių ligoninėms bei tarnautojams, duota 6,448 adatų, 1,503 buteliukų serumo, ištraukta 237 dantų, operuota 27 asmenys. Kas popietę penkias valandas kabinetė praleidžia kun. Bendoraitis pats priėmė 824 ligonius. Pirmojo pusmečio pagrindinės li-gos buvo šios: 7,200 malarija, 1,516 kvėpuojamų or-ganų, 2,369 vidurių ligų, 633 prieš gimdymą konsul-tų; pusė 176-ųjų operacijų, kurių metu kartais ir nūsi-to dizelio generatorius sustoja, buvo aklosios žarnos.

Ligoninėje dirba penki gydytojai ir 81 tarnauto-

jas, kurių 21 valdžios apmokamas. Dalį išlaidų už patarnavimus apmoka valdžios socialinis ir žemės ūki darbininkų draudimas, bet ir šie mokesčiai būna tris keturis mėnesius atsilikę. Įstaiga aptarnauja brazilus, pasienyje (kitoj pusėj upės) gyvenančius bolivičius ir savo kaimeliuose bei valdžios priežiūroje esančiose sodybose indėnus. Bolivija, kuri turi pakankamai sa-vo naftos, suteikia gazolinio greitosios pagalbos au-tomobilui, bet, pavyzdžiui, ambulatorija, pirmąjį 1976 m. puspmetį priėmusi 3,957 ligonius ar sužeistuosius, iš-laikoma pačios ligoninės, kuri savo ruožtu išlaikoma kun. Bendoraičio suorganizuotomis lėšomis ir auko-nis. Gydytojų yra brazilų ir bolivičių, kurie, kaip dauguma pasienio gyventojų, supranta ar kalba ispa-niškai ir portugaliskai.

Lietuviška nuotaika ypač spindi iš seselės Ksa-veros, kuri tokiam skaitlingam (penkių) lietuvių bū-riui suruošė lietuvišką vakarienę ir ragino praversti pirmąsias lietuviškas Mišias. Bejuokaudami ir norė-dami dar įspūdingiau atpasakoti šias Mišias, suvedė-me labai įspūdingą statistiką, vis iš tų penkių lietu-vių, kaip turėtų būti laikraštįje parašyta: „Mišiose dalyvavo trys lietuviai kunigai, vienas generalinis vi-karas (kun. Bendoraitis), salezietis, jėzuitas, seselė, du gydytojai; Brazilijos, JAV, Prancūzijos ir Austraj-lijos piliečiai, trys Amazonijos gyventojai ir du „pau-listai“ (iš Sao Paulo) ir penkių asmenų choras, kuris iš vakaro repetavo, ypatingai remdamasis stipriais dviejų Amazonijos misionierių balsais“. Tikrai visi su-sijaudinome per Mišias, nes jeigu nebūtume lietuvi-ai, niekad čia nesusitikume ir neturėtume nieko ypatin-gai bendro.

Kun. Kazimieras Bėkšta, žymus misionierius ir antropologas, gydydamasis ir kiek pasilėdamas, akrai-

tė kun. Bendoraičio knygyno lietuviškas knygas, ir abu misionieriai, labai retai tesutinka lietuvius, sten-gėsi kuo tobuliau lietuviškai kalbėti ir išklausinėti vi-šų žinių ir naujienų ir lietuviško pasaulio. Neuztėko lietuviškos vakarienės ir pamaldų, dar trūko suorga-nizuoti lietuvišką gegužinę ir piranijomis (Karaibų žu-vimis) apgyvendintus upės pakrantes.

GEGUŽINĖ PIRANIJŲ UPEJĖ

Paprastai sakoma, kad baimė yra nežinojimo pa-sėka: bijome to, ko nepažįstame. Bet, regis, su žmo-gėdromis ir su mūsų rėdėdėmis piranijomis (Karaibų žu-vimis) yra kitaip. Retai pėdos ilgio išaugnčios žuvytės piranijos per trumpą laiką sutašo vandenin įkri-tusį žvėrį ar galviją — galima tikėti, kad kai per upę varoma banda ir plėšriųjų žuvų dėmesys nukreiptas į vieną paaukojamą sužeistą gyvulį, jos savo auką taip greit sukramto, kad į krantą išlipa tik nuvalyti griau-čiai. Kaip ten bebūtų, visa tai vaidenasi, kai moto-riniu laivu gražią sėkmadienio popietę penki lietuviai išplaukiame gegužinėn iš Guajara-Mirim miestelio aukštupin.

Jeigu kun. Bėkšta, 25 metus dirbęs Amazonijos miškuose, kun. Bendoraitis — 15, sesuo Ksavera — 13 metų išgyveno tokiose sąlygose ir liko gyvi, tai gal ir porą savaičių viejis svečias išliks gyvas nuo-tykius „Drango“ skaitytoms atpasakoti. Jeigu bijai, kad bekosėdamas motoras sustos ir grauni Mamorė upė nuneš laivą per krioklius (nuo kurių ir kilo mies-to vardas: Guajara indeniskai reiškia kriokliai, Mirim — mažieji), tai gali pasidžiauti kun. Bendoraičio tei-gimu, kad jis su laivu jau šešis kartus skendo ir dar išliko gyvas.

(Bus daugiau)

Trečiamajam Lietuvos mokslo ir kūrybos simpoziumui besiruošiant kalba pirm, dr. K. Ambrozaitis, toliau matyti dr. R. Šilbajoris, M. Remienė, L. Lapinskas, dr. J. Rakaitis, dr. G. Bekešas.

KANADOS ŽINIOS

Hamilton, Ont.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Gruodžio 19 d. šeštadienines mokyklos tėvų komitetas Jaunimo centre suruošė Kalėdų eglutę. Mokyklos vedėjas J. Mikšys pasveikino tėvus ir visus mokinius šventę proga, linkėdamas džiaugsmo ir viltingų 1977 m. ir taip pat padėkodamas už finansinę paramą mokyklai, ypač bankeliui Talka, parapijai, LB apy. valdybai. Toliau programą vesti pakvietė mokiniai R. Jurgutytė ir A. Bugailiškė. Ji buvo pradėta eilėraščių "Kalėdų senelis", kurių deklamavo Arūnas Kezys. Pasirodė apsuptas nykštukų Kalėdų senelis, paaiškindamas vaikams, kad jie turi džiaugtis, linkėdami laisvai ir netrukdomai švesti Kalėdas, kadangi pavergtoje Lietuvoje to negalima. Vaikų darželio mokiniai, paruošti mokyti. L. Bagdonaitė — Cireli, atliko trumpą programėlę, o vaidinimą "Kalėdos pas nykštukus" atliko pirmo, antro, trečio ir ketvirtos kl. mokiniai, paruošti mokytojų D. Pajarskaitės, D. Lukavičiūtės, L. Lukavičiūtės ir M. Gudinsko. Eilėraščių "Kalėdų sapnas" deklamavo A. Skverekaitė ir mokyta A. Mikšienės paruošti 9-to kl. mokiniai skaitė savo kūrybą — "Laiškai seneliui". Juos skaitė: D. Beržaitytė, R. Trumplikas, R. Pleinytė, A. Kezys. Pianinu paskambino A. Gedrimaitė ir Liucija Morkūnaitė, o Edv. Labuckas pasakė du eilėraščius. D. Skverekaitė taip pat deklamavo "Kūčių duona". Programa buvo užbaigta vaidinimu

"Kūčios Lietuvoje". Atliko V-to kl. mokiniai, paruošti mokyti. M. Kalvaitienės, o Kalėdų giesmės giedėjo V. VI, VII, ir VIII kl. mokiniai, paruošti mokytojų G. Repčienės, A. Matulienės ir J. Staniūno. Po programos visi vaikai buvo apdovanoti Kalėdų senelio (A. Ausrotas), o tėvai pavaišinti pyragaičiais ir kava.

MIRĖ A. A. J. BULIONIS

Po ilgos ir sunkios ligos gruodžio 21 d. eidamas 57 m. mirė a. a. Jonas Bulionis. Velionis buvo gimęs Kaune, kur baigė vietas IV-tą gimnaziją. Išvyko į gyvenimą Miunchene, kur pasižymėjo sporte, daugiausiai žaisdamas krepšinį. I Kanadą atvyko 1948 m. ir dirbo CP b-vės geležinkelėje Winnipeg. Baigęs sutartį išvyko į mišką netoli Blind River, tačiau 1949 m. apsisėjo Hamiltone, kur vedė estų tautybės gyvenimo draugę. Tais pačiais metais pradėjo dirbti International Harvester. Nuo pat pirmų dienų Hamiltone įsijungė į visuomeninę veiklą, eidamas ilgą laiką Hamiltono LSK Kovas pirmininko pareigas, apylinkės valdyboje įvairias pareigas ir paskutiniams metais vietas bankelio Talka pirmininko pareigas. Velionis buvo didelės tolerancijos, lietuviškų ruošti 9-to kl. mokiniai skaitė savo kūrybą — "Laiškai seneliui". Juos skaitė: D. Beržaitytė, R. Trumplikas, R. Pleinytė, A. Kezys. Pianinu paskambino A. Gedrimaitė ir Liucija Morkūnaitė, o Edv. Labuckas pasakė du eilėraščius. D. Skverekaitė taip pat deklamavo "Kūčių duona". Programa buvo užbaigta vaidinimu

K. Baronas

MŪSŲ KOLONIJOSE

Melrose Park, Ill.

LITUANISTINĖS SESTADIENIŲ MOKYKLOS EGLUTĖ

Mūsų apylinkės lituanistinė mokykla negali pasigirti dideliu mokinių skaičiumi, tik 18. Taip pat negali pasigirti nei pakankamai tinkamomis mokymosi sąlygomis: neturi pianino, dainoms mokytis, neturi nei akordeonisto tautiniams šokiams pritari, bet gali pasigirti mokinių amžiaus ir jų lietuvių kalbos žinojimo įvairumu. Mokyklą lanko nuo 8 iki 12 m. amžiaus vaikai, jau čia gimusių tėvų (III-ji karta), mišrių šeimų ir šeimų, kur namuose lietuvių kalba yra šeimos kalba. Gali pasigirti ir mokytojais. Mokyklos vedėjas Jonas Rugelis ir Rasa Juknelytė yra jau čia paruošti pedagogai ir kaip profesionalai dirba vietinėse mokyklose. Jonas Rugelis dėsto vyresniuose skyriuose lituanistinius dalykus ir moko dainuoti. Rasa Juknelytė žemesniuose skyriuose. Pastarosios darbas tikrai turi būti nelengvas. Jai tenka abiem kalbom kalbėti. Tautinių šokių mokytojų Aušrelės Ramanauskienės ir Astros Valytės darbo sąlygos, vargu kam pavydą sužadinti galėtų: jos ir šoka kartu ir šokius be muzikos instrumento padėdi. Tad ir lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininkas Vytautas Šuopytis pelnytai gali pasigirti, kad ir jam rūpesčių netrūksta.

lytė spėja tokiam padėti. Ji pažįsta savo mokinius ir jų silpnąsias vietas. Ir mokiniai ją supranta, net nemėgina iš savo draugo nesekmių šypsotis. Taip ir jaučiasi, kad tarp mokytojų ir mokinių yra pagarbos ryšys.

Ypatingai malonios mokinių dainos ir giesmės. Jie dainavo su nemeluotu entuziazmu, tardami aiškiai žodžius, laikėsi chorinės drausmės. Vedėjas Jonas Rugelis ir dirigavo ir akompanavo, dainavo sopranu ir bosu, atsižvelgiant kuriai partijai reikėjo padėti. Tautinių šokių mokytoja Aušrelė Ramanauskienė kartu šoko ir šokiams be muzikos pritarė. Dalia Cepelytė paskambino kelerai lietuviškų dainų ir kalėdinių giesmių. Nors šiandien dar negalima vadinti jos kanklių muzikos meistere, bet būtų nedrašu ir tvirtinti, kad ji neturi norų tokia pasidaryti.

Atvyko ir Kalėdų senelis (Robertas Čepelė) su dovanomis. Visi vaikučiai gavo dovanų. Bet geriausią dovaną gavo suaugusieji: tai Kalėdų eglutės parengimas. Dalyvavę išėjo su jausmu ir ištikinimu, kur yra darnus bendradarbiavimas, kad ir nepalankiose darbo sąlygose dirbant su meile, daug galima padaryti.

Stasys Vidmantas

Niekad nebandyk kitą žmogų padaryti panašų į save: pats žinai, ir Dievas žino, kad tokio vieno gana.

Ralph Waldo Emerson

VLADAS VAILIONIS "LIKIMO AUDROSE"

Romane aprašoma Dzukijos partizanų veikla. Knyga 344 pusl., kietais viršeliais. Įtraukta į U.S. Kongreso biblioteką. Kaina \$7.00.

Užsakymus siųsti "Drauga" adresu, Illinois valstijos gyvenotojai prideda 5% mokesčių.

Svečiai Birutės d-jos surengtame baluje Tautinių namų salėje Chicagoj Nuotr. P. Maletos

MAZIAU SILPNAPROČIŲ žiaus, o moterys virš 45 metų amžiaus pagimdo 19 idiotų vaikų iš 100 vaikų. Tačiau dabar nustatyta, kad turi didesnį pavojų, negu jau reguliuojant vaikų prieauglį, nesnės moterys, pagimdyti Vokietijoje pas moteris virš 35 idiotus. Pas moteris nuo 35 iki 39 metų amžiaus, vaikų gimimas sumažėjo nuo pirmiau 20% iki 12%. Tokiu būdu ir likskaičius padidėja iki 11 pas gotų vaikų gimsta visu trečdajamoteris nuo 40 iki 44 metų amžių mažiau.

NAUJAUSIOS KNYGOS, NEĮTRAUKTOS Į "DRAUGO" PLATINIMO KNYGŲ KATALOGĄ 1976 METŲ

LIETUVISKAS PAMARYS H. Tamašauskas Pakalnės ir Labguvos apskritys, 336 psl.	\$6.00
LIETUVISKAI-ANGLISKAS ŽODYNAS V. Peteraitis Apie 30.000 žodžių kietais virš. minkštais virš.	10.00 8.00
LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJA, III ir IV dalis Pranas Naujokaitis	po 10.00
MOCIUTĖS DOVANELE Danutė Lipiūtė-Augienė Iliustravo Jadvyga Paukštienė Vaikams, 71 psl.	4.00
NEGESTANTI LIEPNA Religiniai sonetai, 50 psl. Rankraštis gautas iš Lietuvos	2.00
PRANAS DOVYDAITIS Juozas Girnius, išleista 1975, 776 psl.	15.00
ROMAS KALANTA V. Alantas, 114 psl., 1976	3.00
RŪTOS IR LELLOS P. Enskaitis, 134 psl. Skautiški apsakymai	4.00
UZ VASAROS VARTŲ Leonardas Andriekus, Poezija, 80 psl.	3.00
LITHUANIANS IN AMERICA Dr. Antanas Kučas, 1975, 349 psl.	6.00
RELIGIJOS FILOSOFIJA Antanas Maceina, 335 psl.	6.00
HISTORY OF LITHUANIA Dr. Joseph B. Koncius, 142 psl.	3.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES J. Dauzvardis VII-th edition, 130 psl.	4.00
KISKUCIO VARDINĖS Stasys Džugas Eilėraščiai mokyklinio amžiaus vaikams, 60 psl. Iliustravo dail. Vl. Stančikaitė	2.50
JUODVARIAI Paulius Jurkus Pasaka - Poema, 200 psl.	5.00
LIKIMO AUDROSE Vladas Vailionis Romanas, 344 psl.	7.00
LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRACY A. J. Kasulaitis, 244 psl.	4.00
NERAMOS DIENOS Jonas Matulionis, 579 psl.	15.00
PENKTOJI LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ SVENTĖ Red. D. Bindokienė	2.50
PO VASAROS Vitalija Bogutaitė Eilėraščiai, 69 psl.	4.00
RINKTINIAI RASTAI K. Avizonis, 614 psl.	16.00
SAVANORIO IR KONTRAZVALGYBININKO ATSIMINIMAI Jonas Demereckis, 200 psl.	k. v. 5.00 m. v. 4.00
STRIPTIZAS Iccokas Meras, 277 psl.	8.00
SIMTAS ŽAIDIMŲ V. Augulytė ir J. Plačas, 123 psl.	2.00
SV. DVASIA, BAZNYČIOS ATNAUJINTOJA 123 psl.	2.00
TOLIMŲJŲ KRASŲ MIRAZAI A. Saudargienė, 342 psl.	k. v. 8.50 m. v. 7.50
PROF. AUGUSTINAS VOLDEMARAS Red. Morkus Simkus, 672 psl.	15.00
ERELIŲ KORAI Petronėlė Orintaitė Romanas, 384 psl.	3.00
EUROPIETĖ Stasys Būdavas Romanas, 173 psl.	k. v. 6.00 m. v. 5.00
MEITMENYS Nr. 32 Kūrybos ir Analizės žurnalas	3.00
DULKĖS RAUDONAM SAULELEIDY Vincas Ramonas Romanas, 399 psl.	\$6.00
ZODZIAI KAP SALOS Aldona Veščūnaitė Eilėraščiai, 64 psl.	5.00
KCCIOS Stasys Yla Prasė, simboliai, maldos, 22 psl.	0.25
JAUNAMARTE Jonas Valaitis Apsakka, 126 psl.	4.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

P. S. Šį skelbimą išskirti ir pašalinti

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED - VYRAI
ASSEMBLERS AND GENERAL FACTORY
To assemble or machine small pumps. No experience necessary will train.
MARCH MFG. COMPANY
1819 Pickwick, Glenview
Phone - 729-5300

Cabinet Maker
EXPERIENCED.
North Suburb
965-5007 Or Evenings 729-0183

Broiler-Saute Man
NIGHT SHIFT
Experience necessary
Call for appointment
2 9 5 - 3 8 0 0

VYRAI IR MOTERYS
COOK, WAITRESSES, BAR TENDER, ORGAN PLAYER
Experienced
FULL/PART TIME
Excellent Working Conditions
Oak Forest, Ill. Tel. 385-9207

ORDER FILLERS, PACKERS AND INSPECTORS
Full time only. Customer service clerks, part time or full time.
Apply at
KAYSER COMMUNICATIONS, 2855 Shermer Rd., Northbrook, Illinois 60062 or call 272-9751.

HELP WANTED - MOTERYS

RECEPTIONIST
Typing 45 wpm, prone and light shorthand. New Michigan Avenue office building. For details call Theresa at
8 2 8 - 1 1 9 0

CLERK-TYPIST
Minimum typing speed 45 w.p.m. Paid vacation and holidays.
A. C. A. TEMP, INC.
875 N. Michigan Ave., Chicago, Ill. Phone - 266-1633

NORI PIRKTI
WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

DEMESIO!

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

DEMESIO!

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

DEMESIO!

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

DEMESIO!

REAL ESTATE
Savininkas parduoda Marquette Parke mūr. 7 kamb. namą, 4 mieg. valgomas. Visas namas moderniai įruoštas, grindys išklotos kilimais, užuolaidos, 2 maš. didelis mūr. garažas. Galima tuoj pat perimti namą. Sisambint 928-0584

SU SAVAIS APLINKU
Labai graži 3-jų aukštų rezidencija 1 1/2 vonios. Saugūs pusę besuostiniai. Karpalai, virtuvės padėtas, daug priek. Įmokėti apie \$7,000.00 ir galite kelti. Arti 72-os ir Keezia.

VALDIS REAL ESTATE
2625 West 71st Street
Tel. 757-7200 arba 757-8534

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. - 773-2233

WAINA Real Estate
Pelnings investavimas - 10 apartamentų prie jūros. Tik \$38,000.00 įmokėt.

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

WANTED TO BUY HUMMEL FIGURINES
BEST PRICE
Call - 822-9472

MISCELLANEOUS
10% - 20% - 30 pigiau mok. Suteikiu apdrauztą nuo ugnies ir automobilio pa.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-9454

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS - Tel. RE 7-5168

OSMOS PARCELES EXPRESS SIUNTINIAI I LIETUVA
3533 S. Halsted St. Chicago, IL 60608
2561 W. 69th St. Chicago, IL 60639
Telef. 925-2737 - 254-3320
V. Valantinas

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TELEF. - WA 5-8065

SIUNTINIAI I LIETUVA
ir kitus kraštus
NEDZINNSKAS, 4065 Archer Ave, Chicago, IL 60632, telef. 927-5990

M. A. SIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4250 S. Maplewood, tel. 254-7450
Talp pat daromi VERTYMAI, GIMTINIŲ ŠVENTINIŲ, PILEITYBES PRASYMAI ir kitoki biškai

RADIO PROGRAMA
Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijos šios stoties WLYN 1390 bangų veikla sekmaadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų - per duodama vėliausiu, pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos, ir Magutės Pasaka. Šią programą veda Steponas J. ir Valentinas Mikšai. Bizno reikalais kreiptis į Bette Florsta - gilių bei gėvą krautuvi, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 263-0439. Ten pat gamnamas dienraštis "Draugas" ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų.

MARJA NOREIKIENE
VYTAUTAS ZUKAUSKAS
SIUNTINIAI I LIETUVA
prekės, Maistas iš Europos šalių, Labai patogiamamose gėvose rūsioje 2608 W. 69th St., Chicago, IL 60632. TEL. - WA 5-8787.

NAMŲ APSILDYMAS
Taisau senus ir senesius namus po šiuo Pigiul Eraldas taip pat atlygina ir perdirbū dū dū. Jūschi vandens šildytuvus. Kreiptis
A. BANYNS - tel. 447-8306

NAMŲ REMONTAS
PRIEMAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves, knaunas, inbas, įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 776-0832 po 6 v. vak.
*****

TELEVIZIJOS MIGLINAS TV
Spalvotos ir Paprastos. Radijal Stereo ir Oro Vėsinatai Parlavimas ir Talsymas
MIGLINAS TV
2846 W. 69th St. tel. 776-1488

A. VILIMAS MOVING
Apraustas perkraustymas Ivarių statamų
TELEF.: 576-1883 arba 576-5906

Perskaite "Drauga", duokite ji kitiems.

Perskaite "Drauga", duokite ji kitiems.

Perskaite "Drauga", duokite ji kitiems.

Perskaite "Drauga", duokite ji kitiems.

Perskaite "Drauga", duokite ji kitiems.

Racine, Wisc.

KARIUOMENES SVENTĖ

Gruodžio 5 d. DLK Kėstučio šaulių kuopa suruošė Lietuvos ginkluotųjų pajėgų atstatymo minėjimą. Jis buvo pradėtas šeštadienio vakare pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės šv. Kazimiero bažnyčioje.

Sekmadienį oficialų minėjimą pradėjo kuopos pirm. P. Petrušaitis, pasveikindamas jo dalyvius ir paprašydamas susikaupimo minutę pagerbti žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Toliau minėjimą vedė Z. Lukauskas.

Kalbėjo gen. št. plk. K. Dabulėvičius, LVK "Ramovės" s-gos pirmininkas. Jis savo žodyje priminė sunkias Lietuvos ginkluotųjų pajėgų atkūrimo sąlygas, kai trūko ginklų ir karių. Tie, kurie organizavosi, buvo vokiečių ir net brolių lenkų trukdomi. Gal buvo pavėluotas karinių pajėgų organizavimas, bet vis tiek jo dėka buvo užtikrinta Lietuvos laisvė.

Dabartinė padėtis Lietuvoje sunki. Tauta laikosi, pasyviai priešintis okupanto užmačioms. Reikia tikėtis, kad, jei atsiras galimybė, tauta vėl pakartos laisvės kovų karius, savanorių ir partizanų žygius, kurie igalino Lietuvą būti laisva.

Laisvė nedaloma ir nenuperkama. Todėl visi išvijos lietuviai turime rūpintis ir dirbti, kad ji greičiau sušvytėtų pavergtoje tėvynėje.

Trumpą sveikinimo žodį tarė minėjime dalyvavęs LSTT pirm. K. Milkovaitis. Jis ragino visus sėti vienybės sėklą, nes iš jos išaugs mūsų tautos ir valstybės rytojūs.

Ed. Vengianskas, gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos pirmininkas, parodė garšinį — spalvotą LKV S-gos "Ramovės" karinio turinio filmą "Iš dabarties į praeitį". Jis buvo įdomus vyresniešiams, kurie dalį tų įvykių matė, juose dalyvavo ar tik pergyveno. Naudingas jaunimui, nes jis supažindina su nepriklausomos Lietuvos įvykiais bei vaidais.

Dar vėliau Ed. Vengianskas parodė 30 min. garšinį — spalvotą filmą "Wisconsinio Lietuviai diena 1976". Filmas pagamintas gerai ir buvo įdomus dalyviams, kadangi kai kurie iš jų buvo šio filmo aktoriai. Už šio filmo pagaminimą Ed. Vengianskas buvo apdovanotas gėlėmis ir bučiais.

Po minėjimo buvo užkandžiai, užsitęsę keletą valandų, kurių metu pabendrauta, pasidalinta išpūdziais, pasitarta įvairiais lietuviškos veiklos klausimais.

Jurgis Milas

Brooklyn, N. Y.

PAMALDOS IR KŪČIOS

Prieškalėdinės pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo gruodžio 19 d. Pamaldos buvo 11 val. Tuoj po šv. Mišių 170 parapičių turėjo Kūčių religinę programą ir kūčias. Kūčios pradėtos malda, plokščių lauzymu, pasidalinimu sveikinimais ir giesmėmis. Parapijos choras vadovaujamas varg. pagelbininko Viktoro Ralio, atliko specialią religinę programą. Stasys Vaškys vadovavo savo paruoštam montažui, pavairintam choro giedojimu. Ispūdingas ir pritaikytas mintis jautriai pateikė Stasys Vaškys, Sofija Vaškienė ir Petras Sandanavičius. Visi buvo nukelti į Lietuvą, Sibirą ir į platųjį pasaulį, kur yra lietuviai. Sveičias prel. Kazimieras Dobrovolskis, iš Romos, pasveikino dalyvius.

Kūčiose dalyvavo svečiai kunigai ir pasauliečiai iš apylinkės ir gretimų parapijų, kaip kun. Ladas Budreckas, kun. Juozas Čekavičius. Lietuvių Kat. Moterų sąjungos 29 k. rengėjos nusipelnė pagarbos paruošimu. Pirm. Eugenija Kezėnė pasveikino daly-

vius ir palinkėjo laimingų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujųjų Metų. Kleb. kun. Pranas Raugas pasidžiaugė puikiomis kūčių iškilmėmis ir dėkojo rengėjoms, chorui ir programos dalyviams. Jis ypač gerėjosi lietuvių papročių palaikymu, paminedamas ir naujus parapičius — Simo Kudirkos šeimą.

Kalėdos prasidėjo tradiciniu lietuviškų giesmių giedojimu gruodžio 24 d. 10:30 val. vak.

LANKOMI PARAPIČIAI

Po švenčių bus tęsiamas parapičių lankymas, sudaromas naujas parapičių sąrašas. Šeimos apilankomos, pašventinami namai, įteikiama lietuviški kalendoriai, gaunama plotkelių.

ATNAUJINAMI PASTATAI

Jau sutaisyti aplink mokyklą tuoros, langai ir bus sutaisytos sienos. Sudėti vartai, kad geriau apsaugotų parapijos mokyklą, ypač sales, kurios taip naudingos parapijame gyvenime. Daromi pagerinimai ir klebonijoje. Antanas Matulaitis atlieka remonto darbus.

VARGONŲ KONCERTAS

Vis dar kalbama, kad puikiai praėjo vargonų koncertas, kuris gąžiai pagelbės ir persekiojamiems lietuviams okup. Lietuvoje, prisidėjęs prie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikų" leidimo svetimomis kalbomis. Rengėjai dėkingi už programą muzikui Albinui Prizgintui, skaitytojams Tadaui Alinskui, Vidai Jankauskieni ir Irenai Sandanavičiutei — Merlino.

S.R.

Philadelphia, Pa.

MOKYKLOS KALĖDINĖ EGLUTĖ

Ilgai lauktoji tradicinė lituanistinė Vinco Krėvės mokyklos kalėdinė eglutė buvo suruošta gruodžio 12 d. Tuojau po lietuviškų pamaldų, įvykių šv. Andriejaus bažnyčioje, kurioje Mišias atnašavo ir labai gražų pamokslą pasakė prel. K. Dobrovolskis, sveičias iš Romos.

Salėje išvydome didžiulę įvairiais ornamentais, girliandomis papuoštą eglutę. Buvo suvaidinta Z. Visockienės "Susitikimas mėnulyje". Pasiūgindami stipriems, keistiesiems garsams, iš raketos į mėnūlį išlipo savotiškais rūbais apsi- rengę, su šalmais iš Marso atkeliavę vaikai. Netrukus vėl trukmas, ir mėnulyje nusileidžia žemės vaikai. Įvyksta įdomus susitikimas.

Vaidintojai mokėjo gerai savo roles, kalbėjo gražiai lietuviškai. Tai nuopelnas režisorės mokytojos Romos Cesonienės. Dekoracijos ir rūbus paruošė R. Cesonienė, N. Kailienė, B. Gailienė, Binkienė ir Iacono. Vaidino Birutė Šnipaitė, Rima Pliuskonytė, Jolanda Česonytė, Tomas Danta, Regina Radikaitė ir Vincas Kailis. Raides vaidavo: A. Botyriūtė, A. Dainovaitė, M. Iacono, R. Iacono, T. Iacono, L. Kailytė, R. Karaskaitė, P. Kazakauskas, R. Krusinskaitė, A. Matijošaitytė, J. Matijošaitis, M. Matijošaitis, D. Šiugždaitė, E. Sušinskas, L. Vigelis ir L. Zerr.

Po to atvyko Kalėdų senelis. I ir II-ros klases mokiniai suvaidina kalėdinėmis nuotakoms pritaikytą, mok. Rimos Mironienės parašytą vaidelį, i kurį buvo įpinta nemažai dainų. Senelis vaikučius apdovanojo įvairiomis dovanomis. Šiame vaidinime dalyvavo per 20 vaikų, kuriuos paruošė mokytojos: M. Sušinskienė, R. Mironienė ir D. Pliuskonytė. Vaidinimų pranešėjomis buvo: Nida Gailiūtė, Aušra Gečytė ir Danutė Surdėnaitė. Eglutės paruošimui talkininkavo: A. Cesonis, P. Dainora, G. Dragūnas ir J. Zerr.

Romas Botyrius, tėvų komiteto pirmininkas, padėkojo vaikams

už gražų pasirodymą, mokytojoms už įdėtą darbą, tėvų komitetui už vaišių paruošimą ir sveičiams už atsilankymą.

Kalėdų eglutė suteikė daug džiaugsmo mažiesiems, jų tėveliams ir visiems dalyviams. Tai nuopelnas darbuotojų mokytojų ir labai rūpestingos, jaunimui su dūšia ir kūnu atsidavusios, Vinco Krėvės šeštadieninės mokyklos vedėjos Terėsės Gečienės. Po to buvo pabendrauta, pasivašinta tėvų komiteto paruoštomis gėrybėmis.

B. V.

Omaha, Nebr.

MINĖJIMAS

Omahos Ramovėnų skyrius surengė kariuomenės atkūrimo minėjimą lapkričio 21 d., šv. Antano parapijos salėje. Parapijos klebonas kun. Petras Žarkauskas atnašavo šv. Mišias už žuvusius karius ir partizanus.

Po pietų, parapijos salėje Ramovėnų pirm. Pranas Totilas atidarė minėjimą, paprašydamas susikaupimo pagerbti mirusius karius ir partizanus. Sugiedota Marija, Marija. Pirmininkas skaitė įdomią paskaitą, trumpai peržvelgė mūsų kariuomenės atkūrimą.

Meninė programos dalį atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai. Lituanistinė mokykla yra vedama Omahos Lietuvių Moterų klubo iniciatyva. Mokyklą lanko 33 mokiniai. Dirba keturios mokytojos: D. Sulskienė, K. Kartanienė, R. Jaudėgytė, D. Katiliūtė - Boydstum ir pavaduotoja mokyt. LB apyl. pirm. B. Suleikis. Mokykla jau veikia antrus metus. Mokiniai pašoko kalvelę, sustū ir lencūgėlių. Visi kartu sudainavo dvi dainas "Lietuva" — J. Bertulio ir "Grįšim, grįšim" — F. Strojos. Laima Šarkaitė padėklamavo V. Nemunėlio eilėraščių "Muziejaus sodely", Aliukas Prišmantas J. Minelgos "Broliam partizanam".

Po programos publika galėjo pasivašinti kava ir užkandžiais.

(1)

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio Valanda jau 35 m. tarėmė New Jersey, New York ir Connecticut. Lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet. iš WEVD Stoties New York (1530 kl. AM ir 97.9 meg FM). Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas 1447 Forde Drive Mountlake, N. J. 07093 Tel. 323-2266 (codn 201)

Kviečiame taip pat klausyti Lietuvos kultūrinio valandų angų kalba iš Seton Hall Universiteto radijo stoties (New Jersey WSPU, 99.5 meg FM) Pirmad. 7:30-8:30 val. vakare (Vadovauja prof. J. Stukas)

Omahos Lituanistinės mokyklos mokiniai šoka lencūgėlių. Iš kairės: Nina Grigaitytė, Laima Šarkaitė, Martynas Metz, Gailė Reškevičiūtė ir Alma Šarkaitė. Nuotr. T. Gaidelytės

NUZUDYTI MISIJONIERIAI RODEZIJOJE

Visą katalikiškąjį pasaulį giliai sukrėtė žinia apie trijų katalikų misijonierių žiaurų nužudymą Rodezijoje. Afrikiečių nacionalistų maistinių nužudytieji misijonieriai yra — vokiečių kilmės vyskupas Adolf Gregory Schmitt, vienas brolis vienuolis ir viena sesuo vienuolė. Popiežius Paulius VI, patyręs šią skaudžią žinią, pasiuntė užuojautos telegramas Maryknoll misijonierių vienuolijai, kuriai priklausė nužudytasis vyskupas Schmitt; ir Rodezijos vyskupų konferencijos pirmininkui, griežtai pasmerkdamas šį smurto veiksmą. Federatyvinės Vokietijos katalikų skausmą ir pasibaisėjimą dėl trijų misijonierių beprasmiško nužudymo Rodezijoje, išreiškė Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas kardinolas Hoefner. "Nežūrint šio skaudaus įvykio", — pažymėjo kardinolas, — "vokiečių katalikai ir toliau padės Rodezijos Baž-

nyčiai jos pastangose, kuriant savitarpio meilę ir teisingumu pagrįstą santvarką Rodezijoje.

PRIES NETEISYBĘ

Katalikai šiandien ne tik turi teisę, bet privalo politinėmis priemonėmis kovoti prieš neteisingumą pagrįstas valstybines sistemas, pažymėjo Detroito vyskupas pagelbininkas Gumbleton, JAV-bėse, kalbėdamas popiežiškiosios "Teisingumo ir Taikos" komisijos skyriaus Memphis mieste steigiamajame posėdyje. Krikščionys, kurie nori būti tikrai ištikimi Kristaus Evangelijai, pažymėjo vyskupas, privalo ryžtingai kovoti už teisingumą, visomis turimomis priemonėmis veikti, kad būtų šalinamos pasaulyje tebeprisiekiančios negerovės, tiek socialinėje, tiek politinėje srityje. Kova prieš valstybės įteisinamą blogį yra šventa krikščionio pareiga. Viena panaudotųjų priemonių kovoje prieš neteisingumą, pažymėjo amerikiečių vyskupas, yra po-

A. + A. JULIA ŠALKAUSKAS MASALAUŠKAITE

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeporto kolonijoje. Mirė Sausio 1 d., 1977 m., 11:40 val. ryto, sulaukus 91 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 60 metų. Pasiilko dideliame nuširdime sūnus John, marti Adelle, duk-tė Estelle (žentas mirusio a. a. Joseph) Kaleckas, ir sūnus mirusio a. a. Leon, Marti Emily; 4 anūkai, 7 proanūkai. Lietuvoje liko 1 brolis, Petras. Kūnas pašarvotas PHILLIPS-LABANAUSKAS koplyčioje, 3307 So. Lituania Avenue. Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 4 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nulūdytė: Sūnūs, duk-tė, marti, anūkai ir proanūkai. Laid. direkt. Thomas Labanauskas — Tel. YA 7-3401.

DAR GALIMA GAUTI ŠIŲ PLOKŠTELIŲ

1. LIETUVA, TĖVYNĖ MŪSŲ —

Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnai, Lietuviais esame gimę, Mes su rūtom, Lietuva brangi, Kada noriu verkiau, Ištraukos iš Verdi operos "Trubadūrai" ir kitos.

2. SOKIMĖ —

Dar kartą apie meilę, Lauksiu Tavęs, Gražiausia mergina, Meilės istorija ir t. t.

3. TYKUS BUVO VAKARĖLIS —

Šil naktelį (Dzūkų daina), Kas berniuko sumislyta, O šaukiau, laukiau, Bernužėli, nesvoikiok, Dėdės Jono polka ir kitos.

4. ANTANAS KUCINGIS —

Kur tygus laukai, šnaužia tamsūs miškai, Tyliai, tyliai Nemunės teka, Iš operų "Eugenijus Oni-ginas" "Don Juan" ir t. t.

5. SKAITO DALIA JUKNEVICIŪTĖ —

I pusė — Vincas Krėvė-Mickevičius, Janina Degu-tytė: Eilėraščiai. II pusė — Liinė Sutema Badmečio ciklas. Taip pat Algimanto Mackaus eilėraščiai.

6. LEONAS BARAUSKAS —

Sandaros skrynia, Zemaičių pasveikinimas, Naujesi nadektousi, Zemaičių daina, Aš lietuviškas žemdir- bys, Po gimtųjų dangu, Opera "Lokys" ir kit...

7. SKAMBEKITE, DAINOS — sol. Juzė Krikštolaitytė-Ko vėjai pučia, Pamitėjau vakar, Treji gaidžiai ne-giedoję, Verpsiu, verpsiu, Mozarto, Fr. Schuberto, Banaičio ir kitos dainos.

Kaina kiekvienos plokštelės \$6.00

A. DVARIONO PLOKŠTELEJE yra 12 šokių su dainomis. Ne tik šokti smagu, bet ir pasiklausyti dainų labai malonu.

- 1. Ispanų — Valsas
2. Sappas — Tango
3. Gyvenimas — Fokstrotas
4. Tu tik man priklausai — Fokstrotas
5. Liūdna man be tavęs — Tango
6. Daina padės gyventi — Fokstrotas

II pusė

- 1. Bučkis — Valsas
2. Širdie — Tango
3. Skraido garsai — Fokstrotas
4. Skrenda naktys — Fokstrotas
5. Paskutinis sekmadienis — tango
6. Turiu dvi merginas — Fokstrotas

Kaina tik \$6.00

TREČIAS LITERATŪROS VAKARAS

Skaity savo kūrybas A. Baronas, K. Bradūnas, Dr. H. Nagys, B. Pūkelevičiūtė ir L. Sutema-Katiliš-kienė. Šią plokštelę klausydami, gausite sodrų dvas- nį malonumą. Kaina tik \$6.00. Ją įsigydami, pa- gerbsime mūsų kultūrininkus, rašytojus

Prisiminkime Joną Aistį. Jis pats savo kūrybą kalbėjo į plokštelę, jų yra 30 ir kaina tik \$6.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 68rd St., Chicago, IL 60629

litinė opozicija tokiom valsty- binėm santvarkom, kurios slo- pina pagrindines žmogaus tei- ses bei laisves.

— Laisvė — tai vienintelis da- lykas, kurio negali turėti, jeigu jo neduodi kitiems.

William A. White

Draugystės nuoširdumas iš- bandomas koku nors pavojumi, kaip kad auksas ugnimi.

Ciceronas

With Liberty & Justice

Amerikiečių premijuota PAU- LIAUS LEONO knyga, kurioje atvira ir drąsiai nagrinėja šio krašto negeroves bei pavojus ir tiesia kelius į saugų visų gerbūvį.

Knyga gaunama ir Drauge. Kaina kietais viršeliais \$5.95, minkštais — \$3.95.

L.K.V.S. Ramovės garbės nariui, Lietuvos garbės konsului A. + A. Dr. Jonui Juliiui Bielskiui mirus, jo žmonai ONAI, dukrai RŪTAI, sūnui AL-FREDUI su šeimomis, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia L.K.V. S-gos Ramovės Centro Valdyba

MAŽEIKA & EVANS Laidotuvių Direktoriai 6845 SO. WESTERN AVENUE TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME TEVAS IR SŪNUS TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS 2533 West 71st St. Tel. GRovehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-9 AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS 4330 34 South California Avenue Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852 4605 07 South Hermitage Avenue Telefonas — YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai ANTANAS M. PHILLIPS TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS 1887 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-9401 STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS 2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672 1424 W. 89th STREET Tel. RRepublic 7-1213 11820 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS 638 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LA/ayette 3-3573

POVILAS J. RIDIKAS 1284 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN 3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS 1448 SO. 86th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 3-1000

APLINDIMUS

× Sv. Teresės draugija pirmą savo susirinkimą siemet turės sausio 4 d., antradienį, 7:30 val. vak. Švč. M. Marijos Gimimo par. salėje. Šiame susirinkime kiekviena narė paminės savo gimimo dieną ir pasidalins dovanomis. Šiems metams valdybą sudaro: dvasios vadovas kun. A. Zakarauskas, pirm. A. M. Juraitis, vicepirm. H. Kasper, protokolų sekr. K. Logue, išdin. T. Bartz, finansų sekr. A. Kazmierczak, inform. sekr. J. Juzėnas, tvarkos prižr. H. Janas ir I. Masiliūnas, narių vadovė D. Kelpša, narės įvairiems reik. F. Shillis, St. Kasputis ir V. Paukštis.

× Arkivysk. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo byla sėkmingai vyksta Romoje. Siemet sukanka 50 metų nuo jo mirties. Šią sukaktį minint sausio 22 d. 7 val. vakare Marijos aukštesniosios mokyklos salėje ruošiamas koncertas, o sausio 23 d. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke, bus iškilmingos šv. Mišios. Koncertui bilietus galima gauti Margiuose: 2511 W. 69 St., Chicago, Il.

× Šv. Vardo d-jos Marquette Parke naują valdybą sudaro pirm. Algis Barakauskas, dr. John Simonaitis, Pranis Radis, Robert Gleason, Walter Kalvaitis, Felix Siratovitch, John Gleason ir Michael Gleason.

× Hamiltono Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopa prisituntė "Draugo" redakcijai kalėdinius sveikinimus ir N. Metų linkėjimus. Džiaugiamės šios kuopos ateitininkų veikla.

× Lietuvių gydytojų s-gos suvažiavimas įvyks 1977 gegužės 27-29 d. Clevelande.

× Illinois Lietuvių respublikonų lygos pirm. yra Kazys Okasas, skyrių pirm. yra: Cicero — Jonas Vasaitis, Marquette Parko — Juozas Bacevičius, Lemonto — dr. Joseph Briedis, South Chicago — Nijolė Vengrienė, Du Page — Pranas Jurkus, Circle Campus — Paul Laniauskas.

× Vasario 16-sios minėjimas jaunimui įvyks vasario 20 d. Jaunimo centre.

× Vladas Mikutis, nuosirdus dienraščio skaitytojas Chicagoje, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 15 dol. auką. Jis skelbiamas Garbės prenumeratorium.

× Dail. Jonas Kelečius, Chicago, Ill., mus maloniai pasveikino, atsiųsdamas 11 dol. auką. Ačiū.

× J. Brabauskas, Chicago, Ill., atsiuntė sveikinimus, prenumeratoro mokesčių ir 7 dol. auką. Ačiū.

× Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugija šaukia visuotinį narių susirinkimą, 1977 m. sausio mėn. 16 d., 2 val. p.p. Vyčių salėje, 2455 W. 47th St. Narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir svečiai, po susirinkimo vaišės ir šokiai.

Kviečia Valdyba (pr.)

× Romas Paulėnas, naujas brokeris padeda nupirkti, paduoti stakus, options, bonus ir fondus. Reikalui esant kreiptis Rodman & Renshaw. (312) 382-0560

× V LTS SVENTES LEIDINYS-PROGRAMA. didelio formato, gausiai iliustruotas, gausi namas: DRAUGAS, 4545 W 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Kaina su persiuntimu \$2.50. Paskubėkite išsityti šį istorinį leidinį, nes gautas nedidelis kiekis.

× Vienas "Draugo" skaitytojas, šiuo metu gyvenęs netoli Chicago, atvykęs į redakciją išreiškė savo pasitenkinimą dienraščiu, padėkojo už gerus vedamuosius rašinius, pagyrė vedamą laikraščio liniją, išskėlė faktą, kad "Draugas" visur ir visada stovi gyvybinių lietuvių tautos reikalų sargyboje, energingai kovoja prieš okupantą. Už visa tai dėkodamas, įteikė 100 dolerių auką ir tuo gražiai parėmė sunkų leidimo darbą. Nuosirdžiai dėkojame.

× Povilas Žumbakis, Sr., Chicago, Ill., visuomenės veikėjas, nuolat remia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, paliko 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Antanas Liudžius, Chicago, Ill., siųsdamas prenumeratos mokesčių, atsiuntė malonų laišką, palinkėjo sėkmės ir pridėjo auką. Ačiū.

× Michalina Kutaitis, West Hartford, Conn., parėmė savo dienraštį 11,50 dol. auka. Labai ačiū.

× Aukų atsiuntė: 4 dol. — Helen Perzinskas; po 3 dol. — K. Bruožis, Stefanija Burba, Dom. Matonis, Vyt. Reklaitis; po 2 dol. — J. Dragunevičius, Virginia Smith, Z. Petrauskas. Labai ačiū.

× Po 5 dolerių aukojo: Juozas Arlauskas, New Britain, Jurgis Baublys, Detroit, Kl. Stravinskis, Chicago, Martha Palionytė, Chicago, Genė Modestas, Oak Lawn, Kastytis Izokaitis, Oak Lawn. Visiems dėkojame.

× Sveikindami Naujųjų Metų proga, po 5 dol. aukojo: Kristina Eigelenė, Chicago, Leonas Narbutis, Clar. Hills, Ona Juodvalkienė, Chicago, T. Varanka, Clar. Hills, A. Sturonas, Oak Lawn, M. Kvedaras, Chicago. Labai ačiū.

Omahos Lituaništinė mokykla atliko meninę programą Ramovėnų skyriaus surengto kariuomenės šventės minėjimo metu. Nuotraukoje matyti mokyklos mokiniai kartu su mokytojais: Benius Šulskis, Kristina Kartanienė, Rūta Jaudegytė, Donna Šulskienė ir Donna Katiliūtė-Boydutė. Nuotr. T. Gaidelytės

IŠ ARTI IR TOLI

OKUP. LIETUVOJE

— A. a. Stasys Grabauskas mirė 1976 m. gruodžio 2 d. Kaune ir buvo palaidotas Romainių kapinėse, netoli Vilijampolės. Nepriklausomybės metais jis buvo mokesčių departamente monopolijų referentas. Buvo veiklus ir judrus ir visuomeniniame gyvenime. Vytauto Didžiojo universitete su kitais įsteigė universitetą Romuvos korporaciją ir buvo jos vadovybėje. Ilgai sirgo, buvo gangrenuota koja ir po jos nupiovimo jis užgeso. Viename laiške iš Kauno rašoma, kad ir kitas romuvietis — Mykolas Petraitis yra miręs Kaune. (V. Sk.)

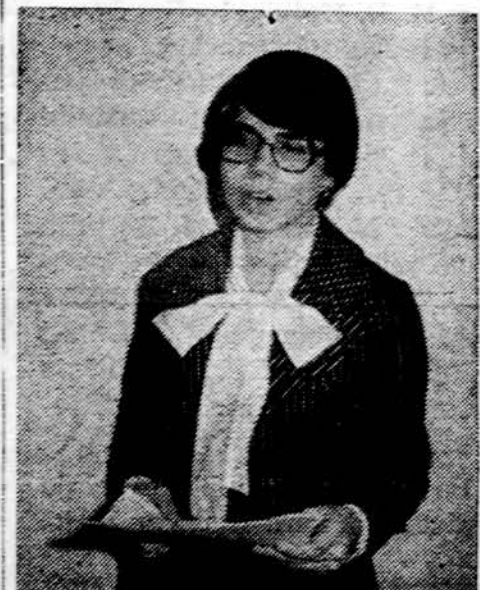
J. A. VALSTYBESĖ

— "The Denver Post" laikraštis gruodžio 25 d. išdėjo platų straipsnį apie tautinių šokių puoselėtoją Vytautą Beliajų, ta proga prisimindamas Lietuvą, Kalėdas ir lietuviškus papročius. Dienraštis išdėjo V. Beliajaus ir lietuviškais ornamentais papuoštos eglutės nuotrauką. — Los Angeles dramos sambūrio premjera įvyks 1977 m.

gegužės 7 d. King Star Jr. High School auditorijoje, Los Angeles. Dramos Sambūris stato Birutės Pūkelevičiūtės praminę 3-jų veiksmų dramą "Palikimas". Šis veikalas Dramos Sambūrio skelbtame konkurse laimėjo 1-ją 1000 dol. premiją, kurios mecenatai yra Vincas ir Ema Dovydaičiai ir Gasparas Kazlauskas. Spektaklio metu bus iškilmingas premijos įteikimas autorei, ir po spektaklio Lietuvių Tautinuosiuose namuose dailės paveikslų paroda ir vaišės. Su šiuo veikalu dramos sambūris dalyvaus IV-tam Teatros festivalyje, įvykstančiame 1977 m. gegužės 29—30 d. Toronte, Kanadoje. Veikalą režisuos O. Mackialienė, dekoracijos Zaliūno.

— Maryland Academy of Sciences patalpose, Baltimorėje, Md., lapkričio 17 d. įvyko jaunimo etninė studijų vakaras. (Maryland Ethnic Youth Workshop). Programą atliko jaunuoliai, atstovaudami 15 tautybių, kurie pateikė 5 minučių kalbas apie savo tautybės įnašus Amerikos gerovei. Publika, sudaryta iš gimnazistų, studentų ir mokytojų, turėjo progą kelti klausimus. Po to kilo diskusijos. Lietuvius atstovavo Elena Okaitė, Johns Hopkins universiteto studentė. Elena kalbėjo apie lie-

tuvių įnašus Amerikai įvairiose srityse: kariuomenėje, medicinoje, mene, inžinerijoje, matematikoje teisėje, žurnalizme, sporte ir teatre. Jauną publiką ypatingai sužavėjo naujiena, kad aktorius Charles Bronson (Kazimieras Bušinskas) ir žymus futbolininkas Johnny Unitas, (Jonas Jonaitis) yra lietuvių kilmės. Kalbai Okaitė panaudojo dr. Antano Kučo knygą "Lithuanians in America" ir "Encyclopaedia Lituanica". Ateityje planuojama perduoti šio etninio vakaro kalbas per televiziją, taip pat išspausdinus naudoti Baltimorės viešose aukštesniosiose mokyklose etninį studijų pamokose. Programa buvo įdomi, sklandžiai ir išmintingai jaunimo atlikta.

Elena Okaitė skaito kalbą per Marylando jaunimo etninė studijų vakarą.

ARGENTINOJE

— Elba Maria Stumbrytė baigė aukštąsias studijas, gaudama atskaitomybės mokslų profesiją. Ji yra Veronikos ir Romano Stumbrių dukra.

— St. Metrikis, industrialistas, drauge su dukra išvyko į Australiją. Dalyvaus Australijos Lietuvių dienose.

— Susivienijimo jaunųjų ansamblio Buenos Aires paminėjo savo veiklos 10 m. sukaktį. Vakaro programą pradėjo SLA jaunųjų ansamblio vadovė I. Simanaušienė, trumpu žodžiu apžvelgdama veiklos dešimtmetį, padėkodama visiems, kurie prisidėjo, kad jaunimas turėtų sąlygas dalyvauti ir veikti šiame būrelyje. Toliau ji paaikšino šio vakaro programą, kur bus pristatytas mūsų didysis poetas Kristijonas Donelaitis ir jo garšioji poema "Metai". Pirmoji eilė pasirodė jaunuolė Zvaigždė Valentinitė, paskaitydama "Metų" pirmąją dalį "Favasario linksmybės", kuri buvo pavairinta SLA "Zibučių" okteto daina: Čia mano Tėvynė — Makedonio, o SLA jaunieji pažok Blezdingėlė ir Gyvatarą. Antroji dalis "Vasaros darbai" — ją skaitė Hektoras Levanavičius. Daina — Sūduva — M. Noviko. Šokiai — Rūgūčiai ir Subatė. Trečioji dalis — "Rudens gėrybės" skaitė Z. Valentinitė. Lydėjo daina — Aprinėli nuraškysiu — Juozapaitis, pašokta kubilas ir malūnes. Ketvirtoji dalis — "Žiemos rūpesčiai". Čia ir baigiasi "Metai", darbo.

— Elba Maria Stumbrytė baigė aukštąsias studijas, gaudama atskaitomybės mokslų profesiją. Ji yra Veronikos ir Romano Stumbrių dukra.

— St. Metrikis, industrialistas, drauge su dukra išvyko į Australiją. Dalyvaus Australijos Lietuvių dienose.

— Susivienijimo jaunųjų ansamblio Buenos Aires paminėjo savo veiklos 10 m. sukaktį. Vakaro programą pradėjo SLA jaunųjų ansamblio vadovė I. Simanaušienė, trumpu žodžiu apžvelgdama veiklos dešimtmetį, padėkodama visiems, kurie prisidėjo, kad jaunimas turėtų sąlygas dalyvauti ir veikti šiame būrelyje. Toliau ji paaikšino šio vakaro programą, kur bus pristatytas mūsų didysis poetas Kristijonas Donelaitis ir jo garšioji poema "Metai". Pirmoji eilė pasirodė jaunuolė Zvaigždė Valentinitė, paskaitydama "Metų" pirmąją dalį "Favasario linksmybės", kuri buvo pavairinta SLA "Zibučių" okteto daina: Čia mano Tėvynė — Makedonio, o SLA jaunieji pažok Blezdingėlė ir Gyvatarą. Antroji dalis "Vasaros darbai" — ją skaitė Hektoras Levanavičius. Daina — Sūduva — M. Noviko. Šokiai — Rūgūčiai ir Subatė. Trečioji dalis — "Rudens gėrybės" skaitė Z. Valentinitė. Lydėjo daina — Aprinėli nuraškysiu — Juozapaitis, pašokta kubilas ir malūnes. Ketvirtoji dalis — "Žiemos rūpesčiai". Čia ir baigiasi "Metai", darbo.

CHICAGOS ŽINIOS

PAVOJAI TRAUKŲJELIUI

South Shore linijos traukinėlis, kuriuo vyksta susisiekimas tarp šiaurinės Indianos ir Chicago, per me. su duoda apie 2,5 mil. dol. nuostolių ir yra pavojus, kad gali būti uždarytas. Tuo traukinėliu važinėja ir daugelis lietuvių.

LYRIC OPERA

Chicago Lyric opera 1977 m. sezono numatė pastatyti operas: Meilės elektras, Idomeno, Petras Grimes, Orfejus ir Euridikė, Mamon Lescaut, Sevilijos Kirpėjas, Niurnbergo dainininkai.

SLAUGYMAS NAMUOSE

Medicar parūpina galingesniuosius sesers ligojimo lankymą namuose. Ji pagal gydytojo nurodymą teikia medicinišką pagalbą. Medicare gali taip pat parūpinti fizinės terapijos patarimą namuose, net teikti kalbos, užsiėmimų terapiją ir medicinišką socialinę tarnybą. Gail. sesuo gali parūpinti tvarsčius, masažavimo alkoholi, į gyslas leidžiamą skystį, suteikti vežiojamas kėdes, ligojimo lovas, deguonio gaubtuvus, atitinkamus matrasus, bet nemokamai neteikia vaistų. Šią pagalbą gali susilaukti asmenys, vyresni kaip 65 m.

SĖKMINGAI VEIKIA UNIVERSITETAS

Lojolos universiteto Chicagoje metinės išlaidos (metai baigė birž. 30) pakilo iki 87,6 mil. dolerių, be pavyko reikiamą sumą surinkti ir dar atliko naujiems mokslui metams per 400,000 dol.

KALĖJIMAS ADVOKATUI

Evanstono advokatas D. Frey nuteistas nuo 3 iki 10 m. kalėjimo ir išmestas iš advokatų sąjungos. Jis buvo rastas kaltas sufalsifikavęs našlės parašą ant čekio ir po jos vyro mirties pasisavinęs 10,000 dol. palikimo. Jis turės dar sumokėti ir tuos 10,000 dol.

MOKESČIAI UŽ GAZOLINĄ

Regionalinio susisiekimo vadovybė nori praversti, kad Chicago apylinkėse būtų uždėta po 5 ct. mokesčių už galioną gazolino ir kad surinktos sumos eitų miesto ir apylinkių susisiekimui parremti.

TEISMAS DEL KALĖJIMO

Federalinė vyriausybė patraukė teisman Cook apskr. Pataisios departamentą, kaltindama, kad Cook kalėjimas per daug prikrimstas, kad jame nepakankamai laikomasi sanitarinių taisyklių.

KATALIKŲ MOKYKLOS

Chicago arkivyskupijos katalikų mokykloms 1976 m. išleista 77,817,000 dolerių. Labdaros įstaigoms ir veikimui finansuoti buvo skirta 32,202,000 dol.

GAISRAS

Nuo elektros laidų federaliniuose rūmuose, 230 S. Dearborn, Chicagoje, 32 aukšte kilo gaisras. Teko išvesti apie 1000 žmonių. Nuostolių apie 100,000 dol.

KALĖJIMAS DAINININKUI

Dainininkas Gene Chandler, 36 m., už prekybą narkotikais nubaustas metams kalėjimo ir 3 metais policijos priežiūron.

GAUNA 70 MIL. DOL.

Chicago miestas gauna iš federalinio izdo viešiesiems darbams 70 mil. dol. Tai pranešė meras Bilandic.

Saulių sąjungos centro valdybos pirm. Karolis Milkovaitis ir šaulių baltaus programos dalyviai: B. Naureckaitė, L. Baužienė, V. Česna ir Ant. Marakauskas. Nuotr. C. Genučio

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa

Visų lietuvių misija yra lietuvių kultūros, laisvės ir nepriklausomybės atgavimas. Lietuvių tikinčiųjų misija yra stiprinti ir išlaikyti tikėjimą, persekiojiamams žiauriai vykstant okupuotoj Lietuvoj. Lietuvis, perskaitęs "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas", supranta, kokią skaudžią ir nelygią kovą turi vesti tikintieji Lietuvoje. Jie ne tik supranta ir mato, bet ir klausia, kas bus netolimoj ateityje su tikėjimu, kai bedieviai komunistai niekina Dievą, plėšte plėšia jaunimą nuo tikėjimo ir Bažnyčios.

Laisvame pasaulyje gyvenę lietuviai tikintieji rūpinasi gelbėti tikėjimą, padėti persekiojamiems tikintiesiems Lietuvoje. Visiems suprantama, kaip sunkus uždavinys tai įvykdyti. Tačiau tikintieji supranta sunkumus, kuriuos reikia nugalėti, ir bando būti misionieriais Lietuvos tikintiesiems. Tačiau lietuviai tikintieji supranta Religinės šalpos rimtį ir remia jos darbus. Be lietuvių parapijų ir dvasininkų paramos, pasauliečiai vis labiau įsijungia į šį darbą. Pažymėtini ypač Lietu-

vių katalikų religinės šalpos rėmėjai, kurie čia stipriai talkina. Religinės šalpos rėmėjai yra naujų laikų lietuvių misionieriai, kurie stiprina sužeistas lietuvių širdis, duoda jėgų išverti ir įkvepia vilties sulaukti dienu, kai religinė ir tautinė laisvė bus atgauta. Religinės šalpos veikla remiasi Lietuvių parapijų bendradarbiavimu, aukomis ir pavienių geradarių dosnumu. Artimiausiu laiku planuojamas specialus vaizdas sudaryti didesnį finansinį pagrindą, kuris užtikrintų bent mažiausią sumą metinei veiklai palaikyti, būtiniausia pagalbą suteikti tikintiesiems Lietuvoje. Religinės šalpos vadovybė, rėmėjai rengiasi tam žygiui.

Lietuvos Vyčiai jau talkina, kasmet aukodami pavieniai vyčiai, kuopos ir apskritys. Ateitininkija aukomis remia, Lietuvių Katalikų moterų sąjunga pastoviai siunčia savo aukas Lietuvių Katalikų moterų kultūros draugija New Yorke rengia programas ir talkina rėmėjams. Paminėtinas net Ritos ratelis Marijos aukšt. mokykloje.

Reikia visuotinės tautos sėkmingai surengti paskaitas, simpoziumus, religinius koncertus ir kitokius viešus renginius, kurie išryškintų religinės šalpos reikšmę ir galimumus šiai pagalbai.

Kun. Stasys Raila

PRIEŠ TERORIZMĄ

Kubos katalikų vyskupai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame yra griežtai pasmerktami terorizmo veiksmai. Smurtas ir terorizmas, pažymi Kubos vyskupai, yra nemoralios priemonės, nukreiptos prieš žmogų ir žmonių bendruomenę bei pažeidžiančios pagrindines žmogaus teises. Kubos katalikų vyskupai ragina valstybių vyriausybes ir tarptautines organizacijas ryžtingai kovoti prieš teroristinius veiksmus, kartu rūpinantis, kad visame pasaulyje būtų gerbiamos ir saugojamos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės.

VOKIETIJOJE

— Schwetzingene LS lietuvių kuopoje įvyko Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius skaitė paskaitą apie lietuviškąją kariuomenę, kurios pagrindu buvo mintis, kad lietuvių pasipriešinimo dvasia gyva ir šiandien. Meninėje dalyje reikėsi jaunoji solistė Violeta Landienė, gyvenanti Muenchene, bet kartu atvykstanti į Vasario 16 gimnaziją dėstyti dainavimo. Landienė padainavo keletą lietuviškų dainų ir pabaigai dar porą vokiškų. Susirinkusiųjų ji buvo priimta entuziastingai. Minėjime dalyvavo ir nemažai amerikiečių, kuriems mūsų dainininkė taip pat labai patiko. Pobūviui vadovavo 8591 LS kuopos vadas maj. J. Valiūnas.

BRAZILIJOS

— Lapkričio 15 rinkimuose ketvirtuoju Sao Paulo miesto seimano buvo išrinktas atstovas Artur Alves Pinto, kuris liepos 15 išrūpino Vila Zelinos aikštėi Sao Paulo "Lietuvos respublikos" vardą. Aikštės nauji užrašai buvo atidengti spalio 31, dalyvaudant gausiam būriui lietuvių ir tautiniais rūbais pasipuošusio jaunimo. Aikštėn atsiduria septynios gatvės, prie jos stovi Sv. Juozapo lietuvių bažnyčia.

PAS ESTUS

— Otto Tief, žinomas Estijos valstybininkas, mirė Abja viešėje, Estijoje, sulaukęs 89 metų amžiaus. 1944. IX. 21 jis buvo Estijoje sudarytos vyriausybės ministerio pirmininko pavaduotojas. Ši paskutinė laisvosios Estijos vyriausybės tačiau teturėjo formalų charakterį. Netrukus Estiją okupavo raudonoji armija, Otto Tief, kaip ir daugelis kitų patriotų estų, buvo suimtas ir ištremtas. Otto Tief praleido daugelį metų Vorkutoje ir Kazachstane, kol jam, pagaliau, buvo leista į Estiją sugrįžti. Mirė gyvendamas skurdžiai ir malūnes. Ketvirtoji dalis — "Žiemos rūpesčiai", darbo.

KELIAS Į ALTORIAUS GARBĘ

J. VAISNORA, M.C

Tai 32 psl. ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga, pradėdama nuo bylos uždvedimo 1953 metais iki šių dienų.

Leidinio autorius yra bylos dartinis generalinis postulatorius, gerai žinąs visą jos eigą, ir lengvu planingu žodžiu sugebąs tuo reikalu išsamiai informuoti skaitytoją. Jis atskleidžia daugumą nežinomų faktų, kuriais turėtų visi susidomėti, kad pilnai įvertintų tėvų marionų pastangas siekiant Bažnyčios nutarimo pripažinti ark. Jurgį Matulaitį šventuoju.

Leidinėlis lengvai skaitomas, informatyvus ir naudingas kiekvienam lietuviui, kuris didžiuojasi savo tautos nepaprastais žmoniškais. Jo kaina 50 ct., gaunamas DRAUGE.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

THE BALTIC NATIONS

Prof. dr. BRONIO J. KASLO

naujas anglų kalboje veikalas, kurį sudaro trys dalys. Pirmoji pateikia Baltijos Valstybių istoriją bei politinę struktūrą, antroji — saugumo siekius sritinėje integracijoje, trečioji — II D. karo itakos analizę tautiniu ir tarptautiniu požiūriu. Veikalas gražiai iliustruotas ir tinka bet kokiai progai amerikiečiams įteikti kaip dovaną. Kaina \$12.00. 320 pusl. Užsakyti paštu.

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai prideda 60c mokesčių ir persiuntimo išlaidas.